

บทความวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกาในสมัยราชวงศ์หมิงช่วงสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ
(ค.ศ.1402-ค.ศ. 1428)

โดย

นางสาวสุรัสวดี สุวรรณ
รหัสนักศึกษา 05590652

เสนอ

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูลีพร วิรุณหะ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเอกเทศการศึกษารายวิชา 450 112 การศึกษาเอกเทศ
สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2562
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทความวิจัย	เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกาในสมัยราชวงศ์หมิง ช่วงสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ (ค.ศ.1402-ค.ศ. 1428)
ผู้เขียน	นางสาวสุรัสวดี สุวรรณ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. ชูสิทธิ์ วิรุณหะ
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกาในสมัยราชวงศ์หมิง ช่วงสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ เพื่อหาสาเหตุที่จีนและมะละกาติดต่อและทำความสัมพันธ์กันว่าเหตุใด ความสัมพันธ์ของจีนกับมะละกาจึงถือกำเนิดขึ้น และความสัมพันธ์ทั้งสองสะท้อนมุมมองและแนวคิด ของแต่ละฝ่ายเป็นอย่างไร อีกทั้งความสัมพันธ์นี้จีนและมะละกาทั้งร่องรอยอะไรที่มรดกทาง วัฒนธรรม โดยจะเน้นศึกษาในช่วง ค.ศ.1402 - ค.ศ. 1428 ซึ่งเป็นช่วงที่จีนเริ่มติดต่อกับมะละกา หรือในราวศตวรรษ ที่ 15

ผลจากการประมวลความรู้จากเอกสารและผลงานต่าง ๆ ตามระเบียบวิธีวิจัย ประวัติศาสตร์แสดงให้เห็นว่าสาเหตุที่จีนติดต่อกับมะละกาติดต่อทำความสัมพันธ์กัน เพราะชาวจีน ต้องการประกาศศักดาความยิ่งใหญ่ให้กับนานาประเทศเพื่อให้ยอมรับในอำนาจของราชวงศ์หมิงผ่าน ระบบบรรณาการที่จีนได้กำหนดขึ้น มะละกาเป็นอาณาจักรแรกที่จีนส่งคณะทูตไปเจริญสัมพันธไมตรี ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่มะละกา กำลังก่อสร้างตัวและกำลังเผชิญกับการถูกรุกรานจากสยาม จึง ต้องการมหาอำนาจที่เป็นมิตรเพื่อมาคานอำนาจของสยาม ความสัมพันธ์ของทั้งสองจึงเกิดขึ้นอย่าง เป็นทางการ อย่างไรก็ตามการติดต่อกันผ่านระบบบรรณาการนี้แฝงไปด้วยผลประโยชน์ทางการค้า ของทั้งสองฝ่ายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะมะละกาเองนั้นมีจุดดึงดูดสำคัญคือ ที่ตั้งเหมาะแก่การเป็น จุดยุทธศาสตร์ทางการค้าที่สำคัญ และศูนย์กลางแลกเปลี่ยนสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการ ขยายอาณาเขตทางการค้าของจีนเช่นกัน แม้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกาจำดำเนินไปใน ช่วงเวลาสั้น แต่การเดินทางมาสู่มะละกาของชาวจีนส่งผลต่อเนื่องยาวนาน กล่าวคือ เป็นที่มาของชาว เปอรานากัน (Peranakan) เนื่องจากพ่อค้าชาวจีนที่เดินทางเข้ามาค้าขายในมะละกาได้แต่งงานกับสาว

ชาวท้องถิ่นจึงกำเนิดผู้คนที่มียาสายเลือดผสมที่เรียกว่า ‘เปอรานากัน’ ซึ่งแปลว่า เกิดที่นี่ ผลที่ตามมาคือการผสมผสานวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างลงตัว กลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งภาษา ประเพณี การแต่งกายและเครื่องใช้ รวมไปถึงสถาปัตยกรรมอีกด้วย

บทนำ

ชาวเปอรานากัน (Peranakan) เป็นชาวสายเลือดผสมระหว่างพ่อที่เป็นชาวจีนและแม่ที่เป็นชาวท้องถิ่น บรรดาผู้ที่ถูกเรียกว่า เปอรานากันนั้น มีต้นกำเนิดมาจากมะละกาในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 15 เป็นช่วงที่จีนกับมะละกาติดต่อทำความสัมพันธ์กันอย่างเป็นทางการ ซึ่งทำให้จีนเดินทางเข้ามา การทำความเข้าใจการดำรงอยู่ของชาวเปอรานากันจำเป็นต้องย้อนกลับไปสู่ความสัมพันธ์กับมะละกากับจีนในอดีต

ประเทศจีนนั้นถือได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งในเอเชียที่มีอำนาจมาหลายศตวรรษ และในศตวรรษที่ 15 ของราชวงศ์หมิงภายใต้การปกครองของจักรพรรดิหย่งเล่อ ทรงฟื้นฟูราชวงศ์หมิงให้มีความเจริญรุ่งเรืองในวิทยาการต่าง ๆ โดยรับสั่งให้รวบรวมวิชาที่มีตั้งแต่ในอดีตจัดทำเป็นสารานุกรมหย่งเล่อ ซึ่งเป็นผลงานที่มีคุณค่าที่สุดในประวัติศาสตร์จีน และหนึ่งในนโยบายที่จะพัฒนาประเทศที่นำไปสู่ความเป็นมหาอำนาจอย่างแท้จริงคือการสร้างกองเรือมหาสมบัติ ออกเดินทางไปยังดินแดนต่าง ๆ เพื่อเจริญสัมพันธ์ไมตรีโดย มีแม่ทัพ คือ เจิ้งเหอ (Zheng He) ชั้นที่ชาวมุสลิม และนโยบายครั้งนี้ของจักรพรรดิหย่งเล่อ ทำให้จีนได้สร้างร่องรอยอารยธรรมมากมาย ทั้งการค้าที่แผ่ไปด้วย ศิลปะวัฒนธรรมต่าง ๆ ทั้งไว้ บนดินแดนต่าง ๆ รวมไปถึงการขยายอำนาจทางการเมืองให้คนภายนอกได้รับรู้ว่า ในขณะนี้ราชวงศ์หมิงปกครองโดยจักรพรรดิหย่งเล่อ และดินแดนที่กองเรือมหาสมบัติได้เดินทางไป คือ ดินแดนแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หนึ่งในนั้นคือมะละกาซึ่งเป็นดินแดนที่สำคัญมากในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

มะละกา (Malaca) หรือ Melaka ในภาษามลายู เป็นเพียงชุมชนเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ในบริเวณปากแม่น้ำมะละกา เขตเมืองกลัง ทางฝั่งตะวันตกของคาบสมุทรมลายู เป็นทางผ่านของเรือที่แล่นผ่านเข้ามาในช่องแคบมะละกาที่เต็มไปด้วยโจรสลัด อย่างไรก็ตามในราวคริสต์ศตวรรษที่ 15 มะละกาเริ่มเป็นเมืองท่าการค้า เนื่องจากมีการอพยพของชาวมลายูเข้ามาตั้งถิ่นฐานในมะละกา และอีกราวร้อยปีต่อมามะละกาสามารถพัฒนาศักยภาพของตนออกจากเมืองท่าการค้าเล็ก ๆ ที่ไม่มีผลผลิตของตนเอง กลายเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนสินค้าที่สำคัญในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่สามารถ

ควบคุมสินค้าจากทะเลจีนใต้และมหาสมุทรอินเดีย และความรุ่งเรืองของมะละกาทำให้เป็นที่ดึงดูดของชาติต่าง ๆ ทั้งภายในและนอกภูมิภาค ดังเช่น ความสัมพันธ์การค้าและการเมืองกับจีน ขวา และสยาม เป็นต้น

มะละกากับจีน มีความสัมพันธ์กันในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้า การเมือง หรือแม้แต่ตำนานของมะละกา ยังปรากฏเรื่องราวของหญิงสาวจากราชวงศ์หมิง ที่เดินทางมากับกองเรือของเจิ้งเหอ คือเจ้าหญิงฮัง ลี โป หรือ เจ้าหญิงฮันลี่เป่า ตามตำนานกล่าวว่า เจ้าหญิงเป็นพระราชธิดาของจักรพรรดิจินแห่งราชวงศ์หมิง ซึ่งอาจหมายถึง จักรพรรดิหย่งเล่อ ต่อมาได้อภิเษกสมรสกับสุลต่านมานซู ชาห์ (Mansur Shah) แต่อย่างไรก็ตามในเอกสารของจีนไม่ได้มีการบันทึกพระนามของเจ้าหญิงและไม่ได้กล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนี้ เรื่องนี้เป็นเพียงตำนานที่แพร่หลายในมะละกาเท่านั้น (ปิยะแสง จันทรวงศ์ไพศาล, 2557: 159) นั้นแสดงให้เห็นว่าจีนกับมะละกามีความสัมพันธ์ในแง่พันธมิตรกันมาโดยตลอด อีกสมุทรรยาศาสตร์ครั้งที่ 2 ของเจิ้งเหอ ระหว่าง ค.ศ.1407-1409 ของกองเรือมหาสมบัติ วัตถุประสงค์เพื่อรับรองในความเป็นรัฐของมะละกาจากจักรพรรดิ พร้อมทั้งเข้ามาวางฐานความมั่นคงให้แก่มะละกา ได้เข้ามาสร้าง อุโมงเรือ โกดังเก็บสินค้าและยุ้งข้าว เนื่องจากมะละกาเป็นศูนย์กลางของการเดินเรือจากจีนไปยังประเทศต่าง ๆ บนมหาสมุทรอินเดีย และกักเก็บไว้ให้ชาวจีนที่มาอาศัยอยู่บนคาบสมุทรแห่งนี้ ในการรับรองในความเป็นรัฐของมะละกา เจิ้งเหอได้นำของกำนัลมามอบให้แก่ปราวเมศวร ซึ่งเป็นผู้ปกครองมะละกา คือ แทนตราประทับเงิน หมวก เข็มขัด พร้อมทั้งแผ่นศิลาจารึก เพราะหลังจากที่มะละกาได้ปฏิเสธการส่งเครื่องบรรณาการเป็นทองคำให้แก่สยามตามที่สยามร้องขอ ทำให้สยามไม่ชื่นเคืองใจและหมายมาตีมะละกา แต่ว่ายังเกรงใจต่อกองเรือที่ยังตระเวนในน่านน้ำนี้อยู่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้จีนกับมะละกาสามารถทำการค้ากันได้โดยตรง

จากข้อความที่ปรากฏใน หมิงสี่ลู่ ได้บันทึกไว้ว่า ในวันที่ 30 ตุลาคม ค.ศ. 1419 ปีที่17 แห่งอาณาจักรเสียนหลอ (อยุธยา) ว่ากษัตริย์แห่งอาณาจักร หม่านลาเจีย (มะละกา) ได้ส่งราชทูตมาถวายเครื่องราชบรรณาการและกราบทูลต่อองค์จักรพรรดิ ว่ากษัตริย์แห่งเสียนหลอจะยกทัพไปตีจึงได้มีพระราชโองการให้กษัตริย์แห่งเสียนหลอตอนหนึ่งว่า “อันว่าสงครามนั้นเป็นสิ่งชั่วร้ายเมื่อกองทัพทั้งสองฝ่ายเข้าสู้ประยุทธ์กันย่อมจะต้องล้มตายเสียหายทั้งคู่เป็นธรรมดาตั้งนั้นความกระหายสงครามจึงหาใช่จิตสำนึกของบุคคลที่ประกอบด้วยเมตตาธรรมไม่ ยิ่งกว่านั้นเมื่อกษัตริย์ของหม่านลาเจียได้สวมมิกัดต่อสำนักแล้วก็ยอมเป็นราชบริพารของสำนักด้วยหากฝ่ายนั้นมีความผิดประการใดก็ชอบที่จะแจ้งความไปยังราชสำนักเพื่อตัดสินชี้ขาดแต่ท่านมิได้กระทำตามครรลองนี้ก็ยกทัพไปตีตาม

อำเภอใจกระทำเหมือนตั้งราชสำนักมิได้อยู่ในสายตากรณีนี้คงจะไม่ใช้ความประสงค์ของท่านแต่อาจเป็นการกระทำที่เกิดจากบริเวณใกล้ชิดของท่านได้แอบอ้างทำการไปในนามของท่านโดยส่งกองทัพไปโจมตีอันเป็นเรื่องราวเคื่องแค้นส่วนตัวจึงขอให้ท่านไตร่ตรองอย่างรอบคอบ จงอย่าได้หลงกลแต่จงปรองดองกับประเทศใกล้เคียงอย่าได้ก้าวร้าวรุกรานซึ่งกันและกันอันจะเป็นผลให้ต่างก็ได้รับซึ่งสันติสุขตลอดกาลจึงขอให้ท่านได้ใช้วิจารณ์ญาณไตร่ตรองด้วยเถิด ” และสร้างการนโยบายการพึ่งพิงประเทศมหาอำนาจ อันเป็นที่ยำเกรงของทุกรัฐในภูมิภาคมาเป็นเกราะกำบังคุ้มภัยนี้เองจึงทำให้มะละกาสามารถก่อตั้งรัฐและมีความปรารถนาในการเป็นศูนย์กลางเมืองท่าแห่งภูมิภาคอุษาคเนย์ได้ตลอดในคริสต์ศตวรรษที่ 15 จนถึงต้นศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์อันลึกซึ้งที่มีเจ้จเหเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ของจีนและมะละกา (ปริวัฒน์ จันทร, 2546: 119)

จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่า เรื่องราวความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกามีความสัมพันธ์กันแบบพันธมิตรและมีการติดต่อทำความสัมพันธ์กันตลอด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้าขาย การเมือง และเรื่องวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่จีนกับมะละกานั้นแลกเปลี่ยนกัน ไม่เพียงแต่การมีสัมพันธ์มิตรต่อกันเท่านั้น แต่ความสัมพันธ์ของทั้งสอง กลับทิ้งร่องรอยอารยธรรมของความสัมพันธ์ไว้ กล่าวคือ จากตำนานเจ้าหญิงฮัง ลี โปห์ (Hang Li Po : 汉丽宝) รวมถึงกองเรือที่บรรทุกผู้คนจากจีนมานับหมื่นคน ทำให้เกิดความสัมพันธ์แบบข้ามเชื้อชาติระหว่างชาวมลายูท้องถิ่น กับชาวจีน จึงก่อให้เกิด เปอรานากัน (Peranakan) ชาวเลือดผสมระหว่างมลายูกับจีน ทั้งนี้เมื่อมีผู้คนเกิดความ เป็นสังคมต้องยิ่งมากขึ้น ดังนั้นจึงมีวัฒนธรรมต่าง ประเพณีต่าง ของชาวเปอรานากันโดยเฉพาะ และนั่นยิ่งต่อย้ำความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ศึกษาสนใจศึกษา สาเหตุที่จีนและมะละกาติดต่อและทำความสัมพันธ์กัน มุมมองของแต่ละฝ่าย ว่าทั้งสองนั้นมองความสัมพันธ์นี้ และมรดกของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกา โดยจะเน้นศึกษาในช่วง ค.ศ. 1402 - ค.ศ. 1428 ซึ่งเป็นช่วงที่จีนเริ่มติดต่อกับมะละกา หรือในราวศตวรรษ ที่ 15

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาว่าสาเหตุที่จีนกับมะละกาติดต่อมีความสัมพันธ์กัน
2. เพื่อศึกษามุมมองของจีนและมะละกาว่ามีมุมมองต่อความสัมพันธ์นี้อย่างไร
3. เพื่อศึกษามรดกของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกา

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาความสัมพันธ์จีนราชวงศ์หมิง สมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ ช่วงระหว่าง ค.ศ.1402-ค.ศ. 1428 กับมละกา จากนั้นวิเคราะห์ว่า สาเหตุที่ทำให้จีนและมละกาติดต่อและมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมไปถึง วิเคราะห์ว่าทั้งสองฝ่ายได้ผลประโยชน์อะไรจากความสัมพันธ์นี้ และศึกษามรดกของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมละกาว่าทิ้งร่องรอยอารยธรรมอะไรไว้บ้าง โดยจะเน้น ศึกษาจีนสมัยราชวงศ์หมิงช่วงสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ ค.ศ.1402-ค.ศ.1428 กับรัฐมละกา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทั้ง เอกสารชั้นต้น เอกสารชั้นรองในรูปแบบหนังสือ บทความทางวิชาการ และสารนิพนธ์ประวัติศาสตร์

ผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาและประมวลผลข้อมูล โดยเฉพาะการศึกษาจากหลักฐานชั้นต้น คือ หมิง ลู่ (Ming Shi Lu) แสดงให้เห็นแง่มุมต่าง ๆ ของความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมละกา โดยแบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. สาเหตุที่จีนกับมละกาติดต่อทำความสัมพันธ์กัน

1.1 ราชวงศ์หมิงจักรพรรดิหย่งเล่อ

ราชวงศ์หมิงขึ้นครองราชย์ในปี ค.ศ.1368 ต่อจากราชวงศ์หยวน จักรพรรดิ หมิงไท่ซือ (Ming Tai Zhu) เป็นจักรพรรดิพระองค์แรกของราชวงศ์หมิงครองราชย์ในปี ค.ศ.1368-1399 นโยบายแรก ที่พระองค์ดำเนินการโดยริบตัวก็คือขจัดอำนาจและอิทธิพล ของราชวงศ์หยวนที่ยังหลงเหลืออยู่ให้หมดไป ซึ่งยังมีความพยายามที่จะเสริมสร้างอำนาจ อยู่ตลอดเวลาพระองค์ริบรื้อฟื้นเกษตรกรรมที่ได้รับความเสียหายจากภาวะ สงครามที่ยาวนานเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร จึงไม่มีเวลาที่จะสานต่อนโยบายสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ จนกว่าสถานการณ์ภายในประเทศจะสงบเรียบร้อย และมีเสถียรภาพมั่นคง นอกจากนี้ในปีค.ศ.1381 มีพระราชโองการไม่ให้ประชาชนค้ากับต่างประเทศ อีกทั้งในปี ค.ศ.1394 ออกกฎหมายบังคับว่า ใครก็ตามที่ติดต่อค้าขายกับต่างชาติจะโดนลงโทษอย่างรุนแรง อีกทั้งยังกำหนดการทำการทูตกับต่างประเทศให้เป็นไปในระบบบรรณาการ

โดยกำหนดให้มี 3 ปีต่อครั้ง และตรวจสอบเครื่องราชบรรณาการอย่างละเอียด จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมลายูหยุดลงไปชั่วคราวเมื่อจักรพรรดิหย่งเล่อ(Yong Le : 永乐) ขึ้นครองราชย์ในปี ค.ศ.1403 - 1424 สถานการณ์ภายในประเทศมีความสงบเรียบร้อย ราชสำนักมีเสถียรภาพและความมั่นคง จักรพรรดิหย่งเล่อ สนใจในเรื่องความสัมพันธ์กับต่างประเทศ จึงได้พิจารณาทบทวนนโยบายต่างประเทศสมัยราชวงศ์ที่ผ่านมามาว่าประสบผลสำเร็จ ควรที่จะสานต่อนโยบายความสัมพันธ์กับต่างประเทศ จึงได้รื้อฟื้นสำนักงานการ ทาเรือ “Shi Po Si” ขึ้นมาใหม่ในปี ค.ศ.1405 และยังสามารถสร้างเรือนรับรองเพิ่มขึ้นอีก 3 แห่งได้แก่ Huai Yuan ที่กวางตุ้ง Lai Yuan ที่ฟูเจี้ยน และ An Yuan ที่ซีเจียง เพื่อรองรับพ่อค้าที่มาจากต่างประเทศ และเหตุผลที่ทำให้จักรพรรดิฟื้นฟูการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศคือ ประการแรก เพื่อผูกสัมพันธ์ไมตรีกับชาติต่าง ๆ ให้อยอมรับราชวงศ์หมิงเป็นศูนย์กลางทางอำนาจ และให้เตรียมถวายเครื่องราชบรรณาการ ประการที่สอง เพื่อให้ระบบบรรณาการเป็นระบบสากลที่ทุกชาติที่ต้องการติดต่อค้าขายต้องผ่านระบบนี้เท่านั้น และยังต้องการสำรวจเสร็จทางทะเลเพื่อขยายการค้าอีกด้วย(นิรอมลี นิมะ,2551:56-57) ด้วยเหตุนี้จักรพรรดิจึงมีนโยบายสร้างกองเรือสมุทรยัตรา (Bap chuan: 宝船) โดยมีนายพลเจิ้งเหอ (Zheng He: 郑和)¹ เป็นผู้นำกองเรือ และชาติแรกที่จีนได้เจริญสัมพันธไมตรีคือมะละกา

มะละกา โดยแรกเริ่มนั้นยังไม่เป็นที่รู้จักของนานาประเทศ ในหมู่นักเดินเรือจะรู้จักกันเพียงว่าเป็นชุมชนของโจรสลัดที่คอยดักปล้นเรือสินค้าที่ผ่านเข้ามาในช่องแคบมะละกาเท่านั้น ชาวพื้นเมืองเดิมที่อาศัยในบริเวณมะละกา คือ ชาวโอรังลาอูต หรือชาวเล ที่ทำการประมงเป็นหลัก

¹ เกิดจากครอบครัวที่เป็นชนกลุ่มน้อยชาวมุสลิม ที่จีนเรียกว่า หุย หรือ (Hui,Hui Hui) ที่คุณหยาง ในวัยเด็กชื่อว่า หม่าเหอ บรรพบุรุษเคยร่วมมือกับราชวงศ์มองโกล คนในตระกูลจึงได้รับการแต่งตั้งให้ปกครองหยุนหนาน ทั้งปู่และพ่อของเขาเคยเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่เมกะมาแล้ว ดังนั้นประสบการณ์การเดินทางและภูมิความรู้ต่าง ๆ จึงถ่ายทอดมาที่หม่าเหอ ตอนอายุ 13 ถูกส่งไปเป็นขันทีในราชสำนักขององค์ชายสี หรือองค์ชาย จูตี้ (Zhu Di : 朱棣) หรือจักรพรรดิหย่งเล่อ หม่าเหอได้รับการอุปถัมภ์อย่างดี และใกล้ชิดกับขุนนางชั้นสูงในราชสำนัก ได้ฝึกวิทยายุทธด้านทหาร มีความรู้ทั้งภาษาจีนและอาหรับ ตลอดจนขนบธรรมเนียมต่าง ๆ มีความรู้ด้านการต่อเรือและเส้นทางการเดินเรือเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีโอกาสแสดงความสามารถโดยเฉพะอย่างยิ่งในสงครามกลางเมืองระหว่างเจ้าชายจูตี้กับจักรพรรดิเจี้ยนเหวิน หม่าเหอมีความดีมากในการยึดนครหนานจิงในปี.ศ.1402 จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นมหาขันทีของหย่งเล่อ และได้รับพระราชทานนามสกุลใหม่ว่า “เจิ้ง” จึงกลายเป็น เจิ้งเหอ ต่อมาในปี.ศ.1403 ก็ได้รับพระราชทานตำแหน่งนายพลกองทัพเรือมหาสมบัติ รับผิดชอบการต่อเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ตลอดจนการเตรียมท้องสมุทร

แต่ในอีกสถานภาพหนึ่งก็ดำรงชีวิตเป็นโจรสลัด ตามหลักฐานของจีนของ พระภิกษุฟาเสียน (Fa-sian) ซึ่งเดินทางจาริกแสวงบุญจากจีนไปยังอินเดีย เพื่อแสวงหาคัมภีร์พระวินัยระหว่างค.ศ.399-414 ได้บันทึกการเดินทางไว้ในเอกสารชื่อว่า “จดหมายเหตุแห่งพุทธอาณาจักรของภิกษุฟาเสียน” ส่วนบันทึกของโตเม ปิเร่ (Tome Pires) พ่อค้าชาวโปรตุเกสที่เดินทางมายังมะละกา ได้บันทึกเรื่องราวไว้ใน “บันทึกจดหมายเหตุ Suma Oriental” กล่าวไว้ตรงกับหลักฐานจีนว่า มะละกาเป็นแหล่งน้ำลึกที่เป็นทางผ่านของเรือ เป็นตลาดการค้า 1 ใน 5 ของเกาะปากน้ำในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งเป็นรังโจรสลัดที่เข้มแข็ง และต่อมาได้ดำเนินการค้าอย่างถูกกฎหมาย กิจกรรมการค้าทางการค้าที่เคยดำเนินการอยู่ที่เกาะได้ย้ายมาอยู่บนแผ่นดิน บรรดาเรือจากมหาสมุทรอินเดียที่เดินทางไปจีนสามารถใช้อ่าวมะละกาเป็นที่พักจอดเรือ และสามารถติดต่อดินแดนตอนใต้ของคาบสมุทรมาลายูตามเส้นทางมัวร์-ปาหังห์ (นันทพร บันลือสินธุ์, 2558: 237)

นอกจากนี้ยังมีบันทึกของหม่าฮวน(Ma Huan : 马欢) ชั้นที่เดินทางเข้ามาพร้อมกับกองเรือมหาสมบัติ ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของมะละกาว่า มะละกามีดินทรายและดินเค็ม มะละกามีดินทรายและดินเค็ม มีอากาศร้อนในตอนกลางวัน อากาศเย็นในตอนกลางคืน ฝนนาไม่อุดมสมบูรณ์และให้ผลผลิตน้อย ประชาชนไม่ทำการเพาะปลูก ส่วนจดหมายเหตุ ประวัติศาสตร์ในสมัยราชวงศ์หมิง (Mng Shi Lu : 明實錄) ได้บันทึกว่า มะละกามีดินไม่ดีและข้าวไม่อุดมสมบูรณ์ประชาชนนิยมทำเหมืองดีบุกและการประมงสอดคล้องกับบันทึกของเฟยซิน (Fei Xin : 费信) กล่าวว่า “มะละกาดินไม่อุดมสมบูรณ์และคุณภาพไม่ดี มีการเพาะปลูกอ้อย ขนุน หัวหอม ขิง และแตงต่าง ๆ ตามบริเวณชายฝั่ง นอกจากนี้ยังปลูกต้นสาคุ (Sago) ใช้บริโภคแทนข้าว เพราะสภาพดินไม่เหมาะแก่การปลูกข้าว” (นันทพร บันลือสินธุ์, 2558: 237)

1.2 การก่อตั้งมะละกา

มะละกาก่อตั้งโดย เจ้าชายที่อพยพมาจากปาเล็มบัง นามว่า ปราวเมศวร (Paravamesara) เนื่องจาก ในช่วงที่อาณาจักรศรีวิชัยเริ่มอ่อนแอลง สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะอำนาจส่วนกลางของรัฐอ่อนกำลังลง อีกทั้งยังถูกสยามและชาว รุกรานจากทางเหนือและทางใต้ ยิ่งไปกว่านั้นยังถูกทำลายจากราชวงศ์โจละของอินเดีย ชัดแย้งกันในเรื่องช่องแคบมะละกา และยังส่งผลต่อรัฐในการปกครองของศรีวิชัยนั้นค่อยๆแยกตัวออกไปจากศรีวิชัย อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้อำนาจของศรีวิชัยหดตัวลงไป เพราะจีนในสมัยปลายราชวงศ์ซ่งและราชวงศ์หยวน ยกเลิกระบบการค้าแบบบรรณาการ แต่ในช่วง

สมัยที่ศรีวิชัยรุ่งเรืองก่อนหน้านั้น จีนที่มีบทบาทเหนือดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ผูกขาดทางการค้าแบบระบบบรรณาการกับศรีวิชัยรัฐเดียว สินค้าที่มาจากโพ้นทะเลต้องผ่านศรีวิชัยเท่านั้น แต่ภายหลังเมื่อราชวงศ์หยวนขึ้นปกครอง ได้นำระบบนี้ออกไป บรรดาพ่อค้าเอกชนต่าง ๆ จึงมุ่งหน้าไปหาแหล่งที่มาของสินค้ามากกว่าศูนย์กลางทางการค้า ซึ่งทำให้บรรดารัฐเล็ก ๆ สามารถพัฒนาตนเองขึ้นมาได้โดยไม่ต้องถูกกดดันจากศรีวิชัยเหมือนแต่เดิม จึงส่งผลให้ทั่วทั้งโลกมลายูมีอิสระทางเศรษฐกิจมากขึ้น เมื่อการค้าขายกับจีนโดยตรงที่ยังคงดำเนินและเติบโตต่อไปเรื่อย ๆ ไม่ได้ถูกจำกัดไว้ในแค่ช่องแคบมะละกา ทำให้ในพื้นที่อื่น ๆ ก็เติบโตไปด้วย ศรีวิชัยถูกลดบทบาททางการค้าจนในปี ค.ศ.1275 อาณาจักรมขปาหิตที่ปกครองโดยชาวชวาบุกโจมตีมลายู-จัมบี และยังอ้างสิทธิต่อปาหังซึ่งเป็นเมืองขึ้นของศรีวิชัย และหลังจากคริสต์ศตวรรษที่ 13 เป็นต้นมา ชาวาก็ตั้งตนปกครองในแถบสุมาตราตะวันออกเฉียงใต้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ปรวเมศวรไม่สามารถทนการถูกกดขี่ของชวาได้ จึงอพยพออกมาจากเกาะสุมาตราพร้อมกับบริวารอีกประมาณ 30 คนได้ในเวลาเดียวกันนี้เองสยามกำลังขยายอำนาจการปกครองเข้าไปในรัฐต่าง ๆ ของแหลมมลายูตอนเหนือซึ่งเป็นเมืองขึ้นของสุโขทัย แต่สยามยังคงมีอำนาจเพิ่มขึ้น ราชอาณาจักรใหม่ของสยามที่กำลังก่อตั้ง คือ อยุธยา ที่มีความสามารถมากจนรุกรานมาถึงแหลมมลายู ทำให้อาณาจักรศรีวิชัยหมดอำนาจลง ปรวเมศวรอพยพมายังเทมาเส็ก(Temasek)² พร้อมกับบริวารของเขา คือ ชาวโอรังลาอูต (Orang Laut)³ ที่เคยเป็นกองกำลังสำคัญของอาณาจักรศรีวิชัยในช่วงที่ช่องแคบมะละกาเจริญรุ่งเรือง เจ้าชายมีเชื้อสายมาจากราชวงศ์ไศเลนทร์จากรัฐปาเล็มบัง และยังได้รับการต้อนรับอย่างดีจากเจ้าผู้ครองแคว้น แต่เจ้าชายกลับหักหลังโดยการสังหารผู้ปกครองแคว้น(คาดว่าเป็นทหารของไทยที่ส่งมาปกครองและตั้งตนเป็นผู้ปกครองแทน หลังจากนั้นก็ได้เปลี่ยนเทมาเส็ก ให้เป็นฐานปฏิบัติของโจรสลัดทันที ทำการปล้นสะดมเป็นระยะเวลา 5 ปี เริ่มคุกคามรัฐต่าง ๆ มากขึ้น จนสยามไม่พอใจ ต้องส่งกองกำลังทหารไปปราบจนแตกพ่ายไปในที่สุด สาเหตุเพราะเทมาเส็กเป็นรัฐในปกครองของสยาม และเหตุการณ์นี้เป็นเหตุผลทางอ้อมที่ทำให้เกิดมะละกา หลังจากนั้น เจ้าชายได้พาบริวารมุ่งหน้าไปทางเหนือ มาตั้งรกรากที่หมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ แห่งหนึ่งเรียกว่า พูเลา เบซาร์

² สิงคโปร์ในปัจจุบัน

³ ชาวพื้นเมืองที่อาศัยอยู่ในบริเวณแถบคาบสมุทรมลายู หรือ เรียกว่าชาวเล ใช้ชีวิตแบบชนเผ่า ชำนาญการเดินเรือเป็นอย่างมาก โดยปกติจะประกอบอาชีพเป็นชาวประมงแต่ในอีกสถานภาพหนึ่งจะดำรงชีวิตเป็นโจรสลัดที่แข่งแกร่งที่สุดในช่องแคบมะละกา อีกทั้งเป็นกองกำลังการรบสำคัญในสมัยศรีวิชัยและมะละกาอีกด้วย

(Pulau Besar) หรือเกาะใหญ่ที่แถบชายฝั่งไม่มีต้นโกงกาง เหมาะกับการเป็นท่าเทียบเรือ และด้านหลังมีเนินเขาสามารถป้องกันการรุกรานของข้าศึกได้ดี

1.3 จุดเริ่มของมะละกา

วันหนึ่งเจ้าชายปรวเมศวร ออกล่าสัตว์และแวะพักที่ใต้ต้นมะขามป้อม เรียกในภาษาท้องถิ่นว่า ต้นมะละกา (Pokok Meleka) เป็นพืชที่ขึ้นปกคลุมในบริเวณนั้น ณ ตอนนั้นเจ้าชายเห็นกระจกหรือกวางขาว ต่อสู้กับหมาล่าเนื้อ แต่กระจกสามารถเตะหมาล่าเนื้อลงไปน้ำได้ เจ้าชายเห็นว่าเป็นนิมิตหมายอันดี ในการตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้ จึงตั้งชื่อแห่งนี้ใหม่ว่า “มะละกา” ตามชื่อต้นไม้ที่ยืนพิงในขณะนั้น และนี่เองคือที่มาของชื่อมะละกาก่อนที่จะกลายเป็นเมืองสำคัญทางการในประวัติศาสตร์

มะละกาในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15 มีชาวเมืองเมืองอาศัยอยู่ก่อนแล้วเรียกว่า ชาวโอรังลาอูต (Orang Laut) และยังมีชนเผ่าจากุน (Jakun)⁴ และ ซาไก (Sakai)⁵ ที่ชำนาญเรื่องการหาของป่า แต่ไม่สนใจเรื่องการเพาะปลูก เนื่องจากมีสภาพทางภูมิศาสตร์ที่ค่อนข้างไม่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตร อย่างไรก็ตามประชากรในมะละกายังไม่มากนัก และดำรงชีวิตแบบยังชีพ ในเวลาต่อมาปรวเมศวรก็สามารถควบคุมโจรสลัดไว้ได้และได้มอบหน้าที่ให้ควบคุมเรือสินค้าต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในช่องแคบให้ไปจอดที่ท่าเรือของมะละกา จนทำให้มะละการุ่งเรืองอย่างรวดเร็วและกลายเป็นศูนย์กลางทางการค้าทางทะเลที่สำคัญที่สุด จนทูมาเส็กและเมืองในสุมาตราอำนาจเสื่อมลงอย่างรวดเร็ว

มะละกาเริ่มต้นจากรัฐเล็กๆ ที่ต้องต่อสู้กับรัฐเพื่อนบ้านเพื่อขยายดินแดน ดังนั้นมะละกาจึงต้องการที่พึ่งและอาณาจักรที่มั่นคงกว่าตน คงจะเป็นใครไปไม่ได้เลย นอกจากสยามและจีน จากที่กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า สยามมิได้เป็นมิตรกับปรวเมศวรเท่าไรนัก เพราะสยามขับไล่ปรวเมศวรออกจากทูมาเส็ก แต่อย่างไรก็ตาม มะละกาเคยเป็นเมืองขึ้นของสยามมาก่อน ดังนั้นสยามจึงเข้ามารุกรานบ่อยครั้ง เพราะสยามอ้างว่าตนมีสิทธิ์ในบริเวณเขตการค้านี้ เพราะได้รับเครื่องราชบรรณาการจากเมืองทางตอนเหนือของมะละกาที่มีความเจริญมาก่อน ได้แก่ปัตตานี กลันตัน และปาหัง เป็นต้นจึงอ้างสิทธิ์ว่ามีอำนาจในการปกครองมะละกา เช่นเดียวกับมัชปาหิตอ้างสิทธิ์ในการปกครองมะละกาแต่ไม่ปรากฏหลักฐานการรุกรานแต่อย่างใด

⁴ คือชาวโอรังอัสลี (Orang Asli) ในภาษามลายู แปลว่าชาวพื้นเมืองเดิม หรือ เงาะป่า ในภาษาไทย เชื่อว่าเป็นบรรพบุรุษของชาวมลายู

⁵ เป็นชนเผ่าที่อาศัยอยู่ในแหลมมลายู ในภาษามลายูเรียกว่า โอรัง ฮูลู (Orang Hulu) แปลว่า คนทางเหนือ

ฉะนั้นเมื่อปรวเมศวรเข้าไปตั้งถิ่นฐานที่มะละกาในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่15 ได้รับแรงสนับสนุนจากจักรพรรดิฉิน ทั้งนี้เป็นเวลาเดียวกันกับจักรพรรดิหย่งเล่อ (Yong-le : 永乐) ขึ้นครองราชย์ภายใต้ราชวงศ์หมิง มีนโยบายตามรอยพ่อของตนเองโดยการยกเลิกการค้ากับเอกชนทั้งหมด นำการค้าแบบระบบบรรณาการกลับมา และมีอีกหนึ่งนโยบายที่สำคัญ คือ สร้างกองเรือมหาสมบัติ (Bao chuan: 宝船) และมีนายพลเจิ้งเหอ (Zheng He : 郑和)⁶ เป็นผู้นำทัพในการเดินเรือของนโยบายนี้ เพื่อประกาศความยิ่งใหญ่ให้นานาชาติทราบโดยทั่วกัน ต้องการเป็นที่ยอมรับของต่างชาติและแสวงหาผลประโยชน์ทางการค้าจากเส้นทางทางทะเล ด้วยทัศนคติของจีนว่าด้วยตนมีอารยธรรมสูงส่ง ไม่มีชาติใดเทียบได้ จึงทำให้จีนมีนโยบายดังกล่าวเกิดขึ้น อีกทั้งจีนเมื่อได้รับรู้เรื่องราวของมะละกา จากพ่อค้ามุสลิมอินเดีย ดังนั้นจักรพรรดิฉินจึงส่งคณะทูตไปยังมะละกาในปี ค.ศ. 1403 นำโดย แม่ทัพหยิ่นฉิง (Yin Ching) มาเป็นทูตเจริญสัมพันธไมตรีและทำการค้ากับมะละกา เจ้าชายปรวเมศวรจึงได้ถือโอกาสนี้ขอเข้าเฝ้าจักรพรรดิหย่งเล่อเพื่อรับรองตนเองเป็นผู้ปกครองแห่งมะละกาและขอให้จีนรับเป็นรัฐในบรรณาการ เพื่อปกป้องการรุกรานจากสยาม ต่อมาในปี ค.ศ.1405 คณะทูตจีนที่เดินทางไปมะละกาได้เดินทางกลับมาถึงจีน พร้อมกับคณะทูตบรรณาการของมะละกา เมื่อเข้าไปในราชสำนักจีน คณะทูตจากมะละกา ตัวแทนจากสมุทร-ปาไซ และจากเมืองกาลิกัต (Calicut) ทางตอนใต้ของอินเดีย จักรพรรดิหย่งเล่อได้ประกาศกฤษฎีกาให้ผู้ปกครองทั้งสามเป็นประมุข จากนั้นเจ้าชายปรวเมศวรจึงได้เป็นกษัตริย์แห่งมะละกาอย่างเป็นทางการ อีกทั้งได้มอบจารึกที่แสดงถึงปรัชญาทางการเมืองและจริยธรรมของราชวงศ์หมิงเพื่อนำไปประดิษฐานไว้ในมะละกา ซึ่งมะละกาเป็นรัฐเดียวที่ได้รับพระราชทานจารึก เป็นหลักฐาน

⁶ เกิดจากครอบครัวที่เป็นชนกลุ่มน้อยชาวมุสลิม ที่จีนเรียกว่า หุย หรือ (Hui, Hui Hui) ที่คุณหยาง ในวัยเด็กชื่อว่า หม่าเหอ บรรพบุรุษเคยร่วมมือกับราชวงศ์มองโกล คนในตระกูลจึงได้รับการแต่งตั้งให้ปกครองหยุนหนาน ทั้งปู่และพ่อของเขาเคยเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่เมกะมาแล้ว ดังนั้นประสบการณ์การเดินทางและภูมิความรู้ต่างๆ จึงถ่ายทอดมาที่หม่าเหอ ตอนอายุ 13 ถูกส่งไปเป็นขันทีในราชสำนักขององค์ชายสี่ หรือองค์ชาย จูตี้ (Zhu Di : 朱棣) หรือจักรพรรดิหย่งเล่อ หม่าเหอได้รับการอุปถัมภ์อย่างดี และใกล้ชิดกับขุนนางชั้นสูงในราชสำนัก ได้ฝึกวิทยายุทธด้านทหาร มีความรู้ทั้งภาษาจีนและอาหรับ ตลอดจนขนบธรรมเนียมต่างๆ มีความรู้ด้านการต่อเรือและเส้นทางการเดินเรือเป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีโอกาสแสดงความสามารถโดยเฉพะอย่างยิ่งในสงครามกลางเมืองระหว่างเจ้าชายจูตี้กับจักรพรรดิเจี้ยนเหวิน หม่าเหอมีความดีมากในการยึดนครหนานจิงในปีค.ศ.1402 จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นมหาขันทีของหย่งเล่อ และได้รับพระราชทานนามสกุลใหม่ว่า “เจิ้ง” จึงกลายเป็น เจิ้งเหอ ต่อมาในปีค.ศ.1403 ก็ได้รับพระราชทานตำแหน่งนายพลกองทัพเรือมหาสมบัติ รับผิดชอบการต่อเรือเดินสมุทรขนาดใหญ่ตลอดจนการเตรียมห้องสมุทร

สำคัญที่แสดงให้เห็นว่ามะละกาได้รับการยอมรับของจักรพรรดิจีน ในจารึกมีข้อความว่า “มีพระราชที่ทรงธรรม” “ประเทศที่มีอำนาจเหนือ” และ “ประเทศที่อยู่ใต้อำนาจ” เบื้องหลังที่จักรพรรดิหย่งเล่อให้การรับรองรัฐต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นเพราะว่าต้องการขยายการค้าของจีนอย่างเป็นทางการ และการพระราชทานจารึกให้มะละกานั้น เพราะจักรพรรดิจีนเล็งเห็นถึงความสำคัญของมะละกา และต้องการมีช่องทางขยายการค้า มะละกาจึงเป็นตัวแปรสำคัญ เนื่องจากที่ตั้งของมะละกานั้นอยู่ในเขตปลอดมรสุม เหมาะกับการเป็นศูนย์กลางทางการค้าแห่งใหม่ อีกทั้งช่องแคบมะละกาหลังจาดศรีวิชัยเสื่อมอำนาจลงก็ไม่มีรัฐที่เข้มแข็งพอที่จะสามารถควบคุมโจรสลัดในบริเวณนั้นได้เลย เมื่อมีช่องว่างทางอำนาจเกิดขึ้นอาจทำให้เกิดปัญหามากมายจากการที่มีโจรสลัดจำนวนมากในบริเวณนั้น กลุ่มโจรสลัดกลุ่มนี้ คือ ชาวโอรังลาอูต (Orang Laut) คอยปล้นสะดมเรือที่ผ่านเข้ามาในบริเวณช่องแคบแห่งนี้ ถึงแม้โจรสลัดจะแข็งแกร่ง แต่ในท้ายที่สุด พรวมเศวรกก็สามารถควบคุมโจรสลัดในบริเวณนี้ได้ เพราะหัวหน้ากองทหารของเขาเป็นชาวโอรังลาอูต จึงสามารถสื่อสารให้เข้าใจตรงกันและควบคุมได้โดยง่าย หลังจากนั้นความสัมพันธ์ระหว่างจีนและมะละกาก็ได้เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการ กล่าวคือมะละกาทำการติดต่อทำความสัมพันธ์กันมาโดยตลอด จีนที่มีนโยบายกองเรือสมุทรยัตรา ได้ส่งกองเรือมหาสมบัติเดินทางเข้ามาที่มะละกาเป็นจำนวนหลายครั้ง แต่ทว่าครั้งที่สำคัญที่สุดนั้น คือการเดินทางเรือครั้งที่ 3 ค.ศ.1409-1411 โดยมีวัตถุประสงค์ คือการแก้ไขปัญหาขัดแย้งระหว่างมะละกากับสยามและเพื่อรับประกันความปลอดภัยในการเดินเรือของช่องแคบมะละกา มีขันทีเจิ้งเหอเป็นผู้บัญชาการกองเรือ การเดินทางครั้งนี้เจิ้งเหอ ได้นำเอาพระบรมราชโองการให้การรับรองพรวมเศวร เป็นสุลต่านโดยชอบธรรมของมะละกา พร้อมทั้งรับรองความปลอดภัยจากการคุกคามของสยามและมัชปาหิตในชวา อีกทั้งยังมอบของขวัญพระราชทาน ประกอบด้วยเสื้อคลุมปักดิ้นเงิน 2 ชุด หมวกขุนนาง สายสะพายและเสื้อคลุมปักไหมลวดลายส่วนพรวมเศวร ถวายแว่นตาเป็นเครื่องบรรณาการ หลังจากนั้น เจิ้งเหอจึงไปเยือนสยามเพื่อตักเตือนไม่ให้ไปรุกรานมะละกา กล่าวได้ว่าการเดินทางครั้งนี้ช่วยให้มะละกานั้น ยกกระดับความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการที่เจิ้งเหอเข้ามารับรองความปลอดภัยว่าจะไม่ถูกรุกรานจากรัฐใกล้เคียงให้แก่มะละกา อีกทั้งยังจัดตั้งคลังสินค้าที่มีความปลอดภัยสูง ทั้งนี้จีนมองว่ามะละกาตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่สามารถควบคุมเรือในช่องแคบมะละกาได้ และเป็นจุดที่เรือสินค้าต้องแวะเพื่อขนถ่ายสินค้า เสี่ยงต่อการเปลี่ยนฤดูกาลของลมมรสุม โดยมีเรือจากตะวันตกและตะวันออกจะแวะจอดในช่วงเดือนธันวาคมถึงมีนาคม ส่วนเรือจากชวา สุมาตรา และฟิลิปปินส์ จะมาจอดแวะราวเดือนพฤษภาคมถึง

กันยายนของทุกปี การมีทำเลที่ตั้งที่ดีของมะละกาทำให้เป็นจุดดึงดูดพ่อค้าต่างชาติได้ กอปรกับนโยบายของปรเมศวรและสุลต่านคนอื่นๆ ที่มีนโยบายที่ชัดเจนและยืดหยุ่นได้ ทำให้มะละกากลายเป็นเมืองท่าการค้าสำคัญ(สืบแสง พรหมบุญ ,2555 :หน้า)

นอกจากนี้การมะละกาที่ทำความสัมพันธ์กับจีนไม่ใช่เพียงเพราะว่าต้องการปกป้องตนเองจากสยามและมณฑลพายัพแต่ทว่าเหตุผลสำคัญที่จะสร้างรากฐานให้มะละกาเป็นเมืองท่าการค้าที่สำคัญนั้นต้องพึ่งพาบารมีของจีนก่อน สืบเนื่องจากเจ้าชายปรเมศวร สืบเชื้อสายมาจากศรีวิชัย เป็นที่แน่ชัดว่าเจ้าชายต้องมีแนวคิดและพระปรีชาสามารถที่แสดงออกมาว่าเหมือนกับบรรพบุรุษเคยกระทำมาก่อนในสมัยที่ศรีวิชัยรุ่งเรือง ดังเนื้อหา ที่ปรากฏใน "Suma Oriental" ซึ่งเป็นงานที่โตเม ปิเรส พ่อค้าชาวโปรตุเกสเรียบเรียงขึ้นใหม่ ว่า ในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่16แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองมะละกาทำความสัมพันธ์กับชาวโอรังลาอูตและได้แต่งตั้ง หัวหน้าชาวโอรังลาอูตเป็นขุนนางในราชสำนักที่เกิดขึ้นใหม่ ดังนั้นกำเนิดของมะละกาแสดงให้เห็นความคล้ายคลึงกับเรื่องราวของศรีวิชัย ได้แก่ความสำคัญของเส้นทางการค้า ความสัมพันธ์กับจักรพรรดิจีน และความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่น ขณะเดียวกันมะละกาก็มีความแตกต่างจากศรีวิชัย กล่าวคือ ประการแรก มะละกาได้ขึ้นมะละกาเป็นรัฐการค้าที่ยิ่งใหญ่ภายใต้การดำเนินงานของผู้ปกครองรัฐเพียงผู้เดียวไม่มีการรวมเป็นสมาพันธรัฐการค้าและได้ดำเนินรูปแบบการเมืองที่คล้ายคลึงกับศรีวิชัย คือ การกระจายอำนาจให้เมืองขึ้นต่าง ๆ ปกครองตนเองได้แต่อยู่ภายใต้การควบคุมของมะละกา ประการต่อมา มะละกาเติบโตขึ้นโดยมีเงินสนับสนุนเช่นเดียวกับศรีวิชัยแต่ว่า ศรีวิชัยต้องพึ่งพาเงินอยู่ตลอดเวลา แต่สำหรับมะละกานั้นเงินเริ่มต้นในการแนะนำพ่อค้าต่างชาติให้ เข้ามาทำการค้าในมะละกา และสนับสนุนให้มะละกาเป็นเมืองท่าทางการค้าเพื่อรักษาความสงบในบริเวณน่านน้ำทั่วทั้งช่องแคบมะละกาจนสามารถดึงดูดพ่อค้าชาวต่างชาติได้ ได้แก่ อินเดีย อาหรับ และชาวตะวันตกให้เข้ามาค้าขายกับพ่อค้าฝั่งตะวันออกในเมืองท่ามะละกา จนเป็นที่โด่งดังในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15 อย่างไรก็ตามมะละกาได้ใช้ยุทธวิธีทางการเมืองที่ดีเพื่อดึงดูดพ่อค้าให้เข้ามาทำการค้าที่มะละกาโดยที่ไม่ต้องพึ่งเงินตลอดเวลา อาจมาจากการที่มะละกาเติบโตและรุ่งเรืองกว่ายุคสมัยของศรีวิชัย เพราะมะละกามีเครือข่ายทางการค้า เชื่อมต่อถึงทะเลเมดิเตอร์เรเนียนซึ่งกลายเป็นว่ามะละกายิ่งใหญ่และมีอิทธิพลต่อเส้นทางการค้าเครื่องเทศเป็นอย่างมาก ฉะนั้นพันธมิตรในเวลาต่อมาจึงไม่ใช่จีนชาติเดียว อาจจะเป็นอินเดีย อาหรับ และชาติตะวันตก เช่น พ่อค้าจากเวนิซเป็นต้น (ศิวาวุฒม์ ชัยเชาวรินทร์,2554:12)

ดังนั้นการที่จีนกับมะละกาติดต่อกันนั้นเป็นเพราะว่าต่างฝ่ายต่างเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน และมีเจตนาธรรมที่จะมีความสัมพันธ์ที่ดีในตลอดระยะยาวไม่ได้นำไปสู่ความขัดแย้งในการทำลายมิตรภาพ อีกทั้งสองฝ่ายยังมีจุดยืนที่เหมือนกัน ดังคำกล่าวที่ว่า “มีเพื่อน ดีกว่ามีศัตรู” จักรพรรดิฉินยี่าเสมอว่า ให้ประเทศเพื่อนบ้านอยู่อย่างสงบสันติ ไม่รุกรานประเทศอื่น เช่นเดียวกันกับที่จักรพรรดิฉินส่งนายพลเจิ้งเหอไปยังสยาม เพื่อตักเตือนไม่ให้มารุกรานมะละกา และคอยห้ามปรามสยามอยู่เสมอ ดังเช่นพระราชโองการของจักรพรรดิหย่งเล่อ (นิรอมลี นิมะ ,2551: 62) ในเอกสาร Xi Yang kao ค.ศ.1419 บันทึกข้อความในพระราชสาส์นดังนี้ “เราถูกกำหนดให้เป็นมหาราชผู้ครองบัลลังก์มีอำนาจสูงสุดเหนือแผ่นดิน ประเทศจีน และประเทศบริวารใช้อำนาจจากสวรรค์ปกครองอย่างเป็นธรรม มีความ เมตตากรุณาต่อทุกชีวิต โดยไม่แบ่ง แยกเชื้อชาติและศาสนา ปฏิบัติอย่างเสมอภาค ขอให้พระราชสยามให้เกียรติ และยอมรับอำนาจแห่งกฎสภาวะการณ มีความจงรัก รักดีตามที่ได้ถวายราชบรรณาการมาหลายครั้งแล้ว เราขอสรรเสริญอย่างจริงจัง(นิรอมลี นิมะ ,2551 : 63) เช่นเดียวกับพระราชมลลิกาเมอ กัต อีสกานดาซาร์⁷ นับตั้งแต่ได้ขึ้นครองราชย์บัลลังก์ ได้ถือปฏิบัติตามที่พระราชบิดามีความประสงค์ พระองค์เองได้เสด็จเยือนเมืองจีน เข้าเฝ้าจักรพรรดิด้วยความจริงใจ ไม่น้อยกว่าพระราชสยาม ในการที่ดำรงไว้ซึ่ง ความยิ่งใหญ่และผู้ทรงธรรม เราได้ทราบข่าว พระราชสยามเตรียมกำลังกองทัพ เพื่อที่จะรุกรานมลลิกา กองทัพเป็นกองกำลังที่อันตราย ถ้าหากมีสองกองทัพมา ประจันหน้ากัน จะเกิดการปะทะสูญเสียบาดเจ็บล้มตายทั้งสองฝ่าย การใช้กำลัง ทำร้ายผู้อื่นไม่ใช่วิสัยของผู้ดีในขณะเดียวกัน พระราชมลลิกาอยู่ในความอุปถัมภ์ ดูแลของเรา เป็นราชสำนักที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของจักรพรรดิ ถ้าหากพระราชมลลิกากะทำความผิดสมควรที่จะบอกกล่าวให้ราชสำนักของจักรพรรดิได้รับทราบ ไม่ควรริบร้อนเคลื่อนย้ายกำลังกองทัพเข้าบุกรุกโจมตีการกระทำดังกล่าวเป็นการไม่ให้ ความเคารพต่อราชสำนักของจักรพรรดิใช่หรือไม่ บางทีอาจจะไม่ใช่ความประสงค์ของราชสยาม อาจเป็นความคิดของแม่ทัพนายกองเสนาบดีขุนนางที่ใช้พระนามมากล่าวอ้าง จัดเตรียมกำลังกองทัพเพื่อเข้าบุกรุกเพราะไม่พอใจส่วนตัว ดังนั้นพระราชสยามควรที่จะไตร่ตรองให้ดี อย่าได้ตกเป็นเครื่องมือของคนเหล่านั้น จงอยู่อย่างสันติ เป็นมิตรที่ดีกับประเทศเพื่อนบ้านไม่รุกรานซึ่งกัน และกัน จะได้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสันติ ขอให้คิด

⁷ หลังจากมะละกาได้รับศาสนาอิสลามเข้ามา ก็ได้เปลี่ยนชื่อตามหลักศาสนาอิสลามเพราะมีหลักฐานว่าเข้าชายอพยพมาจากสุมาตราและนับถือศาสนาฮินดู ดังนั้นปรวเมศวรจึงต้องเปลี่ยนพระนามเป็น เมกัต อีสกันดาร์ ชาห์ (Megat Iskandar Shah)

และไต่ตรองให้ดี” ซึ่งในช่วงเวลาใกล้เคียงกันก็ปรากฏหลักฐานว่าสยามตั้งกองทัพมาตีมะละกา กล่าวคือในพงศาวดารกรุงเก่า ฉบับหลวงประเสริฐอักษรนิติ⁸ บันทึกไว้ว่า “ปีศักราช ๘๑๗ กุนศก (พ.ศ. ๑๙๘๓) แต่งทัพให้ไปเอาเมืองมลากา” ซึ่งตรงกับค.ศ.1410 พอดี แสดงให้เห็นว่าสยามตั้งใจที่จะทำความสัมพันธ์ที่ดีกับมะละกา ทั้งในการทูต และการค้า

2. มุมมองของจีนและมะละกาต่อความสัมพันธ์นี้

หลังจากที่จักรพรรดิหมิงไท่จู (Ming Tai Zu) ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์หมิง ขึ้นปกครอง ได้นำระบบการติดต่อความสัมพันธ์กับต่างชาติกลับมาอีกครั้ง และจัดระเบียบฟื้นฟูธรรมเนียมใหม่ เพราะในช่วงการปกครองของจักรพรรดิหยวนฮู่ยง จักรพรรดิแห่งราชวงศ์หยวนที่ปกครองจีนก่อนจะเปลี่ยนแผ่นดินมาสู่ยุคราชวงศ์หมิง ระบบระเบียบและธรรมเนียมปฏิบัติของจีนในราชวงศ์หยวนนั้น ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและเป็นขั้นตอน ดังนั้นจักรพรรดิหมิงไท่จู จึงได้นำเอา ระบบบรรณาการ (Tributary relation) กลับมาใช้ เพื่อติดต่อกับรัฐอื่น อีกทั้งยังฟื้นฟูระบบ ลัทธิขงจื้อใหม่ (Neo confucianism)⁹ ที่เน้นหลักการและรูปแบบที่เคร่งครัดตายตัวมีผลอย่างมากต่อการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างจีนกับชนต่างแดน¹⁰ โดยมุ่งเน้นกิจการภายในของตนเองและวางตัวเป็นผู้ต้อนรับแขกผู้มาเยือนมากกว่าที่จะออกไปเยี่ยมต่างชาติก่อน ยกเว้นในสมัยจักรพรรดิหยงเล่อที่มีราชโองการให้กองเรือจีนออกท่องโลกโพ้นทะเล ในปีค.ศ.1402 เพื่อประกาศแสนยานุภาพของราชวงศ์หมิงให้เป็นที่ประจักษ์ไปทั่วทุกสารทิศ (ศุภการ ศิริไพศาล,2557:117)

การติดต่อทำความสัมพันธ์กับต่างแดนในสมัยราชวงศ์หมิง ที่ยึดถือกับหลักปฏิบัติขงจื้อว่าจีนเป็นใหญ่เหนือดินแดนอื่น จนทำให้เกิดระบบบรรณาการที่มีกฎเกณฑ์และธรรมเนียมปฏิบัติต่าง ๆ

⁸ เป็นเอกสารอันมีค่ายิ่งทางประวัติศาสตร์ที่บันทึกพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ซึ่งสมเด็จพระนารายณ์มหาราชทรงมีรับสั่งให้เรียบเรียงขึ้นเมื่อวันพุธขึ้น ๑๒ ค่ำ เดือน ๕ ปีวอกโทศก จุลศักราช ๑๐๔๒ (พ.ศ. ๒๒๒๓) เนื้อความเริ่มตั้งแต่สร้างพระพุทธรูปพระเจ้าพนัญเชิง ในแผ่นดินสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑ และความมาจบลงในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเมื่อทรงเตรียมทัพจะเสด็จไปตีอังวะ เป็นอันจบความ และใช้วิธีเขียนวัน เดือน ปี แบบไทย

⁹ ลัทธิขงจื้อใหม่(Neo confucianism) คือ ระบบความคิดที่เติบโตมาจากลัทธิขงจื้อเดิม ซึ่งเป็นแนวคิดที่เจริญในสมัยราชวงศ์ซ่งและหมิงและขยายอิทธิพลไปถึงเกาหลีและญี่ปุ่น

¹⁰ ตามแนวคิดของขงจื้ออาชีพพ่อค้าถือเป็นชนชั้นที่เอาเปรียบสังคม ไม่ควรยกย่องหรือเชิดชู เป็นอาชีพที่ถูกประณามหมิ่นเหยียดจากนักปรัชญาสำนักขงจื้อเป็นอย่างมาก ในขณะที่การเดินทางออกจากแผ่นดินแม่ไปต่างแดนถือเป็นเรื่องร้ายแรงและต้องห้าม ตามลัทธิขงจื้อถือเป็นการทรยศต่อบรรพชน

โดยมีข้อปฏิบัติหลักคือ การส่งทูตและของบรรณาการมีค่าต่าง ๆ เข้ามาถวายจักรพรรดิจีนตามเวลา หรือโอกาสสำคัญที่จีนกำหนด ชาติต่าง ๆ ต้องเข้ามาสวามิภักดิ์นอบน้อมต่อจีนอย่างไม่มีเงื่อนไขและ ปฏิบัติตามธรรมเนียมพิธีกรรมและคำสั่งของจีนอย่างเคร่งครัด จึงจะมีสิทธิ์ติดต่อกับจีนได้เป็นการ บังคับให้ทุกรัฐยอมรับว่าจีนเป็นใหญ่เหนือแว่นแคว้นใด ๆ (ศุภการ ศิริไพศาล, 2557: 118) อีกทั้งจีน ได้ให้ความช่วยเหลือคุ้มครองดินแดนที่ด้อยกว่าและให้ผลประโยชน์กับดินแดนเหล่านั้นทั้ง โดยเฉพาะ ในด้านเศรษฐกิจการค้า จึงทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับรัฐเล็กที่ด้อยกว่าเป็นไปในระบบ บรรณาการแบบที่จีนกำหนดขึ้น เพราะรัฐเล็ก ๆ ต่างก็มุ่งหวังผลประโยชน์ทางการค้าที่ได้รับกลับมา เป็นสำคัญ เพราะจีนเป็นชาติที่มีทรัพยากรจำนวนมาก และมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ระบบบรรณาการของจีนนั้น ไม่ได้มุ่งที่จะเข้าแทรกแซงทางกิจการภายในและใช้กำลัง ของบรรดารัฐที่เล็กกว่าเลย อาทิ กรณีของมะละกา ที่ส่งทูตไปเข้าเฝ้าจีนอยู่หลายครั้งเพื่อบอกว่าตน นั้นกำลังถูกสยามรุกราน และจักรพรรดิหย่งเล่อแก้ปัญหาโดยการส่งคณะทูตไปยังสยามในปี ค.ศ. 1404, 1408 และ ค.ศ. 1419 เพื่อเตือนและห้ามมิให้อยุธยमारุกราน (ศุภการ ศิริไพศาล , 2557: 18) ความสัมพันธ์แบบระบบบรรณาการนี้เองเป็นการแสดงให้เห็นว่าจีนเหนือชาติอื่นยิ่งใหญ่เหนือชาติอื่น อีกทั้งระบบความสัมพันธ์นี้ทำให้เสียเปรียบทางการค้า เพราะเครื่องบรรณาการที่ จักรพรรดิจีนมอบให้แก่บรรดารัฐที่มาทำการทูตด้วยนั้น มีมูลค่าหลายเท่ามากกว่าเครื่อง บรรณาการส่งมา ทั้งนี้ เพื่อให้สมเกียรติกับจักรพรรดิ ตรงกับคำกล่าวที่ว่า “จะต้องให้มากกว่ารับ” (สอดคล้องกับ คติความยิ่งใหญ่ของจักรพรรดิจีน) นอกจากการที่จีนแสดงตัวเป็นใหญ่เหนือรัฐอื่นแล้ว จากที่กล่าวไปข้างต้น ทั้งระบบบรรณาการ นโยบายสร้างกองเรือสมุทรยตรา การพยายามแก้ไข ความขัดแย้งระหว่างรัฐในบรรณาการระหว่างสยามแล้วนั้น ยังสามารถศึกษาความสัมพันธ์ที่สะท้อน มุมของแต่ละฝ่ายคือการศึกษาจากเอกสารชั้นต้น ได้แก่พงศาวดารจีนหมิงสี่ลู่ (Ming Shi-lu: 明實錄) เป็นหลักฐานที่มีคุณค่าสำคัญทางประวัติศาสตร์จีน และได้บันทึกเรื่องราวของมะละกาที่เข้า มาติดต่อกับความสัมพันธ์ไว้ดังนี้

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์ระหว่างราชวงศ์หมิงกับมะละกา : หมิงสื่อลู่
28 ตุลาคม ค.ศ.1403	จักรพรรดิหย่งเล่อทรงให้ขุนนางหยินซิงไปประกาศพระราชโองการ ที่มะละกา นำพระราชสาส์นและสิ่งของพระราชทานไปมอบให้ เพื่อเจริญสัมพันธไมตรี
3 ตุลาคม ค.ศ. 1405	ผู้ปกครองมะละกาเดินทางมายังจีน เพื่อเข้าเฝ้าจักรพรรดิ และให้รองรับมะละกา พร้อมกับมอบตราประทับ และเครื่องแต่งกายชั้นสูง
6 พฤศจิกายน ค.ศ. 1405	ราชสำนักจีนจัดงานเลี้ยงให้กับคณะราชทูตจาก ซิยาง กัลลิกัต สุมาตรา มะละกา และ ชาวและ ...
11 พฤศจิกายน ค.ศ. 1405	จักรพรรดิหย่งเล่อได้มอบจารึก เพื่อเป็นเสาหลักเมือง ตั้งไว้บนภูเขาที่มะละกา และเป็นคำที่กล่าวเพื่อสรรเสริญปรเมศวร
2 ตุลาคม ค.ศ. 1407	ปรเมศวรกษัตริย์แห่งมะละกา เดินทางมายังราชสำนักจีนเพื่อ เสนอเครื่องราชบรรณาการจากมะละกา และตกลงเรื่องเครื่องราชบรรณาการที่ว่าด้วยเรื่องของผ้าไหม อานม้า
8 ตุลาคม ค.ศ. 1407	วัดแห่งจักรพรรดินีแห่งสวรรค์(天妃)ที่หลงเจียงนั้นสร้างเสร็จสมบูรณ์แล้ว และขุนนางจูเจ้าได้รับคำสั่งให้เดินทางไปวัดแห่งนี้ ในขณะที่เดียวกัน เจิ้งเหอกลับมาจากการทำภารกิจที่ภูเขากาลิกัต มะละกา เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ให้ความร่วมมือ วัดแห่งนี้จึงถูกสร้างขึ้น
20 พฤศจิกายน ค.ศ. 1407	กษัตริย์สยามส่งเครื่องราชบรรณาการมายังราชสำนักจีน และนอกจากนี้จักรพรรดิยังได้ตั้งเดือนเรื่องที่สยามนั้น ไปรุกราน มะละกา สุมาตรา และชาว ทำให้พื้นที่แถบนั้นต่างก็หวาดกลัวสยาม และออกคำสั่งไม่ให้สยามนั้นไปรุกรานเลย ให้ดูแลปกครองประเทศตนให้ดีเถิด
16 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1409	กษัตริย์ปรเมศวรแห่งมะละกา ส่งคณะราชทูตมายังราชสำนักจีน เพื่อถวายเครื่องบรรณาการเกี่ยวกับผ้าไหม กระดาษเงิน นอกจากนี้สำนักพิธีกรรมของวังยังมอบผ้าไหมที่มีลวดลายแตกต่างกันให้กับจักรพรรดิ
4 สิงหาคม ค.ศ. 1411	กษัตริย์ปรเมศวรแห่งมะละกา กำลังเดินทางมาที่ราชสำนักจีน ทางราชสำนักได้ส่งขันทีให้โชวและหวางซาง ผู้อำนวยการสำนักพิธีกรรม ให้เตรียมการต้อนรับกษัตริย์เมื่อมะละกาอย่างสมเกียรติ
14 สิงหาคม ค.ศ.1411	กษัตริย์ปรเมศวรแห่งมะละกา เดินทางมาพร้อมกับครอบครัว และผู้ติดตามรวมกันกว่า 540 ชีวิต เนื่องจากได้รับคำเชิญจากจักรพรรดิ และทางจักรพรรดิก็ให้การต้อนรับอย่างดีและสมเกียรติ
20 สิงหาคม ค.ศ.1411	ราชสำนักจีนมอบ ทองคำ เข็มขัดหยก เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และอานม้า ให้กับกษัตริย์ปรเมศวร อีกทั้งมอบหมวกและเสื้อคลุมให้กับราชินีแห่งมะละกา
18 กันยายน ค.ศ. 1411	ปรเมศวรกษัตริย์แห่งประเทศมะละกา พร้อมกับคณะราชทูตจากประเทศเบงกอลและกาลิกัตกอง

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์ระหว่างราชวงศ์หมิงกับมะละกา : หมิงสื่อลู่
	กำลังทหารที่ส่งมาจากมูบัง ในเขตยูนนาน และสถานที่อื่น ๆ เดินทางมาร่วมงานเลี้ยงที่ราชสำนักจัดขึ้น
2 ตุลาคม ค.ศ. 1411	ราชสำนักจีนได้จัดงานเลี้ยงที่ประตูเฟิงเทียน เพื่อต้อนรับการมาของกษัตริย์ปรเมศวร อย่างสมเกียรติ และไม่ต้องกังวลเมื่อเดินทางกลับ อย่างไรก็ตามให้พักผ่อนให้เต็มที่ อีกทั้งมอบของกำนัลให้ได้แก่ ผ้าไหม และอานม้า เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่กษัตริย์และราชินี
5 ตุลาคม ค.ศ. 1411	ราชสำนักจีนจัดงานเลี้ยงฉลองให้กับกษัตริย์ปรเมศวรและคณะราชทูตจากประเทศเบงกอลและกาลิกัต ก่อนเดินทางกลับประเทศของตนเอง
12 กรกฎาคม ค.ศ. 1412	สำนักพิธีกรรมของจีนชี้แจงกับทางราชสำนักว่าคณะราชทูตที่มาจาก มะละกาและเบงกอล เดินทางมาขึ้นศาลพร้อมกับส่งเครื่องราชบรรณาการ และได้สั่งให้ส่งขุนนางไปยังจังหวัดเจียงเจียงเพื่อจัดเลี้ยงเป็นรางวัลแก่คณะราชทูต
27 กรกฎาคม ค.ศ. 1412	กษัตริย์ปรเมศวร ส่งหลานชายของเขามาที่ราชสำนักจีนเพื่อเสนอเครื่องราชบรรณาการที่มาจากท้องถิ่น
31 กรกฎาคม ค.ศ. 1412	คณะราชทูตจากเบงกอลและมะละกา เข้าร่วมงานเลี้ยงในสถาบันล่ำของราชสำนักจีน
20 ตุลาคม ค.ศ. 1412	หลานชายของกษัตริย์ปรเมศวรเดินทางกลับ พร้อมกับคณะราชทูตเดินทางกลับมะละกา ทางราชสำนักจีนได้มอบผ้าไหมเนื้อดีให้อีกด้วย
18 ธันวาคม ค.ศ. 1412	เจิ้งเหอพร้อมกับคณะเดินเรือ เดินทางไปแถบคาบสมุทรมลายู เพื่อหารือเกี่ยวกับเรื่องผ้าไหมต่าง ๆ
20 กันยายน ค.ศ. 1413	หลานชายของกษัตริย์ปรเมศวรพร้อมกับคณะราชทูตรวมทั้งสิ้น 165 เดินทางมาเสนอเครื่องราชบรรณาการ ได้แก่เงินกระดาษ เสื้อผ้าที่ทำจากผ้าไหมและมีลวดลายที่เหมาะสม
1 ตุลาคม ค.ศ. 1413	จักรพรรดิหย่งเล่อกล่าวกับกษัตริย์จากชวาและคณะราชทูต เรื่องที่มะละกาจะขอทำเรือเก่าจากราชสำนักจีนและ จักรพรรดิบอกกับกษัตริย์ชวาว่าไม่ต้องกังวลเรื่องนั้น เราจะตกลงกันภายหลัง
5 ตุลาคม ค.ศ. 1414	ลูกชายของปรเมศวร นามว่า มะกัต อิสกันดาร์ (Megat Iskandar Shah) เดินทางมายังราชสำนักจีนเพื่อรับตำแหน่งกษัตริย์คนใหม่แห่งมะละกา เนื่องจากปรเมศวรได้เสียชีวิตลง
11 ตุลาคม ค.ศ. 1458	คณะราชทูตจาก กาลิกัต โคชินไชนาและมะละกา เดินทางมายังราชสำนักจีน เพื่อนำเสนอเครื่องราชบรรณาการ
19 พฤศจิกายน ค.ศ. 1416	คณะราชทูตที่เดินทางมาจากคาบสมุทรมลายู และบริเวณใกล้เคียง มายังราชสำนักเนื่องจากต้องการเครื่องราชบรรณาการเป็นช้าง ม้า แรด และอื่นๆ
26 พฤศจิกายน ค.ศ. 1416	คณะราชทูตจากมะละกา กาลิกัต จามปา ศรีลังกา และรัฐอื่นๆอีกมากมาย เพื่อตกลงเรื่องทำเรือเก่า

วัน/เดือน/ปี	เหตุการณ์ระหว่างราชวงศ์หมิงกับมะละกา : หมิงสื่อลู่
28 ธันวาคม ค.ศ. 1459	เจิ้งเหอและคณะ ได้รับคำสั่งให้มอบของกำนัลและตราประทับ พร้อมกับจารึกว่า หากอยู่ฝั่งจีน จีนจะเปรียบเสมือนภูเขา ที่คอยปกคลุม ไม่ให้เกิดภัยใดๆ ไปมอบให้แก่รัฐต่าง ๆ ในบรรณาการ ได้แก่ กาลิกัต ขวา มะละกา จามปา ศรีลังกา โมกาดิซุ หลิวซาน นาน โป ลี ฟูลาวะ เอเดน สุมาตรา มาลิน ลาซา ฮอมุส ตะเกา นานอูลี ซาลีวานนี ปาหัง
11 กันยายน ค.ศ. 1417	กษัตริย์แห่งซูลูเดินทางมามอบเครื่องราชบรรณาการให้กับจักรพรรดิหย่งเล่อ ได้มอบไข่มุกอัญมณี กระดองเต่าและของมีค่าอีกมากมาย และจักรพรรดิให้การต้อนรับอย่างดีเทียบเท่ากับมะละกา
3 กันยายน ค.ศ. 1418	คณะราชทูตจากมะละกา จามปา และจากรัฐอื่นๆ เดินทางมามอบเครื่องราชบรรณาการ ได้แก่ หมวก ผ้าไหมเนื้อดี กระดาษเงิน
22 กันยายน ค.ศ. 1418	จัดงานเลี้ยงต้อนรับหลานชายของกษัตริย์แห่งจามปา มะละกาและรัฐอื่น ๆ
23 กันยายน ค.ศ. 1419	กษัตริย์ทั้ง 17 รัฐในบรรณาการ และกษัตริย์แห่งมะละกาได้นำเสนอให้ถวายเครื่องบรรณาการเป็นอนุสรณ์ทองคำ ปะการังล้ำค่า งวงช้าง สิงโต แรด ผ้าไหมและทองแดง
29 กันยายน ค.ศ. 1419	มีการจัดเลี้ยงให้กับกษัตริย์มะละกาพร้อมกับคณะราชทูตที่เดินทางมาจากอารูและน่านหลี่ ที่ประตูปะเพงเทียน
30 ตุลาคม ค.ศ. 1419	ราชสำนักจีนส่งคณะราชทูตไปยังสยาม เพื่อชี้แจงว่า มะละกาอยู่ในรัฐบรรณาการเช่นเดียวกับสยาม หากยังรุกรานมะละกาอีก จีนจะไม่ติดต่อทำการทูตกับสยามอีกเลย แต่หากมีความสัมพันธ์อันดีกับรัฐเพื่อนบ้าน จะเกิดความเจริญรุ่งเรืองมากกว่าเดิมเสียอีก
26 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 1421	คณะราชทูต 16 ประเทศ ได้แก่ มะละกา กาลิกัต ศรีลังกา กาลิกัต โคชินไชน่า และอื่นๆ เดินทางมามอบเครื่องราชบรรณาการ และราชสำนักจีน ได้จัดงานเลี้ยงต้อนรับอย่างสมเกียรติ
20 พฤษภาคม ค.ศ. 1421	คณะราชทูตจากสยามเดินทางมายังราชสำนักจีน เพื่อถวายเครื่องราชบรรณาการ และพร้อมกับกล่าวว่าถูกมะละการุกราน
24 ตุลาคม ค.ศ. 1423	ราชสำนักจีนได้ต้อนรับคณะราชทูต 16 ประเทศ ที่เดินทางมามอบเครื่องบรรณาการ และจัดงานเลี้ยงต้อนรับ พร้อมกับมอบของกำนัลคืนให้เหมาะสมและสมเกียรติ
20 เมษายน ค.ศ. 1424	เมกัต อิสกันดาร์ (Megat Iskandar Shah) เสียชีวิตลง ลูกชายของเขานามว่า ราชาตังกาห์ (Raja tengah) เดินทางมายังราชสำนักจีน เพื่อสืบทอดบัลลังก์ต่อจากพ่อของเขา
30 เมษายน ค.ศ. 1424	ราชาตังกาห์ (Raja tengah)เดินทางกลับมะละกา พร้อมกับเครื่องอิสริยาภรณ์และของกำนัลต่าง ๆ ที่ทำจากผ้าไหม อีกทั้งได้รับชุดสตรีที่ทำจากผ้าไหมอีก 17 ชุด เป็นชุดพระราชทานให้กับพระราชินีแห่งมะละกา
20 ธันวาคม ค.ศ. 1424	คณะราชทูตที่เดินทางมาจากมะละกา เพื่อมอบเครื่องบรรณาการให้กับราชสำนักจีน

จากตารางแสดงให้เห็นว่ามะละกาและจีนนั้นติดต่อทำความสัมพันธ์กันมาเป็นเวลานาน และมีความสัมพันธ์อันดีมาโดยตลอด มะละกาเองก็ส่งคณะทูตและเครื่องบรรณาการมาอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง ในขณะที่จีนเองก็ให้การต้อนรับคณะทูตจากมะละกาเป็นอย่างดี อีกทั้งในเรื่องของการเมืองที่สยาม และมณฑลพายัพเข้ามาบูรณาการจีนก็ไปดำเนินเรื่องจัดการให้ แสดงให้เห็นว่ามะละกาเป็นที่โปรดปรานของจีน เนื่องจากมะละกามีที่ตั้งที่เหมาะสมอันเป็นแนวป้องกันภัยทางธรรมชาติ บริเวณแถบชายฝั่งไม่มีต้นโกงกางเป็นสิ่งกีดขวาง บริเวณด้านหลังเป็นเนินเขา นอกจากนี้ยังมีเส้นทางที่เชื่อมต่อตะวันออกและตะวันตกเข้าด้วยกัน เรือขนส่งสินค้าทุกลำต้องผ่านเส้นทางแห่งนี้ จีนเล็งเห็นว่าการที่ให้ความสำคัญกับมะละกาเป็นผลดีต่อจีนอย่างแน่นอน มีบทความจากหนังสือประวัติศาสตร์มาเลเซีย ของบาบารา วัตสัน อันดาเยา และ ลีโอเนิร์ต วาย อันดาเยา กล่าวไว้ว่า “เบื้องหลังที่จักรพรรดิหย่งลี่ทรงอุปถัมภ์ความสัมพันธ์ภาพพิเศษระหว่าง จีนและราชอาณาจักรเอเซียต่าง ๆ เป็นพระราชประสงค์ที่จะขยายการค้าโพ้นทะเล ของจีนอย่างเป็นทางการ การคัดเลือกให้มะละกาได้รับบำเหน็จเป็นพิเศษอาจอธิบายได้ถึงความจำเป็นของจีนที่จะต้องมีส่วนกลางการค้าอยู่ในช่องแคบที่ใดที่หนึ่ง “สุดเขตมรสุม” ความเอาใจใส่ของจักรพรรดิจีนต่อมะละกาในช่วงต้นๆ สืบให้ทราบถึงเกียรติภูมิและความน่านับถือแก่ศูนย์กลางทางการค้า และให้การรับรองว่าจะพิทักษ์คุ้มครองให้พ้นจากไทย แม้กระนั้นก็ตาม เมืองท่าต่าง ๆ ตามชายฝั่งของสุมาตรา ตอนเหนือก็มีได้สถานะของตัวเองด้วยความเต็มใจ เมื่อไม่สามารถช่วงชิงการค้าระหว่างประเทศออกไปจากมะละกาและสมุทรา-ปาไซได้” เป็นที่ทราบกันดีว่าจักรพรรดิจีนมีความหมายโดยนัยที่จะติดต่อกับมะละกา แต่อย่างไรก็ตามจากพงศาวดารหมิงสื่อลู่ ก็แสดงให้เห็นว่าจีนกับมะละกาไม่เคยมีความขัดแย้งกันเลย เพราะว่ามีมะละกาเองต้องการพึ่งพาจีนอยู่เหมือนกัน แสดงออกโดยการส่งเครื่องราชบรรณาการไม่ขาดตกบกพร่อง แจ้งข่าวสารภายในอาณาจักรให้จีนได้รับรู้เสมอ ทั้งนี้มุมมองของความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่มีฝ่ายใดเสียผลประโยชน์ ต่างฝ่ายต่างได้ประโยชน์ และการค้าแบบระบบบรรณาการนี้เองที่ทำให้จีนกับมะละกาเป็นรัฐคู่ค้าที่มีความสัมพันธ์อันดีกันมาโดยตลอดว่าหนึ่งศตวรรษ

3. ร่องรอยมรดกทางความสัมพันธ์ระหว่างราชวงศ์หมิงกับมะละกา

ช่วงต้นศตวรรษที่ 15 เจิ้ง เหวอ (Zheng He) ได้รับคำสั่งจากจักรพรรดิหย่งเล่อ แห่งราชวงศ์หมิงของจีน ให้ออกเดินทางมายังคาบสมุทรมลายู-อินโดนีเซีย (Nusantara) พร้อมทั้งนำเครื่องราชบรรณาการมามอบให้กับสุลต่านเมืองมะละกา ในการเดินทางครั้งที่ 3 ซึ่งเป็น ช่วงที่ปรเมศวร (Parameswara) หรือ สุลต่าน อีสกานดาร์ (Sultan Iskandar Shah) ปกครองมะละกาอยู่ ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกาจึงถือเกิดขึ้น ต่อมาในปี ค.ศ.1459 กษัตริย์จีนได้ให้เจ้าหญิงฮัง ลี โป่ (Hang Li Po)เดินทางมายังเมืองมะละกา เพื่อแต่งงานกับสุลต่านมัจจูร์ ชาห์ (Mansur Shah) หลังจากนั้น ทำให้ชาวจีนอพยพย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากที่มะละกามากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีนฮกเกี้ยน (Hokkien) แล้วนำไปสู่การแต่งงานข้ามเชื้อชาติ จึงทำให้เกิด ชาวสายเลือดลูกผสมระหว่างพ่อชาวจีนและแม่ชาวท้องถิ่น เป็นจุดกำเนิดของชาวเปอรานากัน

คำว่า เปอรานากัน (Peranakan) ซึ่งแปลตามภาษามลายูแปลว่า “เกิดที่นี่” อีกทั้งยังมีคำที่เป็นภาษามลายูที่ใช้เรียกชาวเปอรานากันอีกด้วย ผู้ชายเรียกว่า บ๊าบ่า (Baba) และผู้หญิงเรียกว่า ย่าหย่า (Nyonya) เป็นคำที่ใช้เรียกชาวเปอรานากันที่อาศัยอยู่ในแถบคาบสมุทรมลายู ได้แก่ มะละกา ปีนัง ประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ และหมู่เกาะชวาอินโดนีเซีย คำว่า บ๊าบ่า เป็นภาษามาเลย์ ซึ่งเป็นคำยืมมาจากภาษาเปอร์เซีย แปลว่าการให้เกียรติบรรพบุรุษ ส่วนคำว่า ย่าหย่า เป็นคำยืมมาจากภาษาอิตาลี แปลว่า หญิงต่างชาติที่แต่งงานแล้ว หรืออาจจะมาจากภาษาโปรตุเกสที่แปลว่า คุณผู้หญิง บ๊าบ่า-ย่าหย่า เพี้ยนมาจากคำว่า “บาบา นนยา” (Baba-Nyonya) ในภาษามลายูและชวา และจากคำว่า “บาบา เหนียงเสร่อ” (Baba Niangre: 峇峇娘惹) ในภาษาจีน บ๊าบ่า เป็นภาษามลายูที่ยืมมาจากภาษาเปอร์เซีย เป็นคำให้เกียรติแก่ ปู่ ย่า ตา ยาย ใช้เรียกชาวเปอรานากันที่เป็นผู้ชาย ส่วนคำว่า “นนยา” เป็นคำภาษาชวาที่ยืมมาจาก Dona ในภาษาดัตช์ หมายถึง หญิงชาวต่างประเทศที่แต่งงานแล้ว เนื่องจากในสมัยนั้น ชาวยุโรปได้ขยายอิทธิพลเข้ามาในชวามาก ชาวจะเรียกสตรีเหล่านั้นว่า Nona ซึ่งมีความหมายว่า คุณผู้หญิง ภายหลังเพี้ยนมาเป็น นนยา หรือย่าหย่า ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นคำเรียกผู้หญิงชาวเปอรานากัน ดังนั้นคำว่า บ๊าบ่า ย่าหย่า จึงหมายถึงกลุ่มลูกครึ่งจีนกับมลายูที่มีวัฒนธรรมผสมผสานและสร้างวัฒนธรรมแบบใหม่ขึ้นโดยนำส่วนดีระหว่างชาวจีนและมลายูมารวมกัน(กรมศิลปากร,2558:183) นอกจากนี้ยังมีชาวต่างชาติอื่นๆ ที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณคาบสมุทรมลายู-อินโดนีเซีย ทำให้ก่อกำเนิดเปอรานากัน ที่มีสายเลือดลูกผสมระหว่างชน

พื้นเมืองเดิมกับ ชาวต่างชาติมากมาย ดังนั้นจึงสามารถแบ่งชาวเปอรานากันตามเชื้อชาติผสมได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาวจีนเปอรานากัน (Peranakan Chinese) กลุ่มชาวอาหรับเปอรานากัน (Peranakan Arabs) กลุ่มชาวดัตช์เปอรานากัน (Peranakan Dutch) และกลุ่มชาวอินเดียเปอรานากัน (Peranakan Indians) แต่ด้วยกลุ่มชาวจีนเปอรานากันเป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่และมีบทบาทสำคัญในสังคมทำให้คำว่า “เปอรานากัน” ถูกใช้อ้างถึงเฉพาะกลุ่มชาวจีนเปอรานากันเท่านั้น (พุมรี อรรถเสถียร, 2556: 92)

เมื่อสายเลือดผสมเกิดขึ้น นำไปสู่การผสมผสานเกิดการสร้างวัฒนธรรมแบบใหม่ที่แตกต่างไปจากบรรพบุรุษและมีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง กลายเป็นวัฒนธรรมใหม่ เรียกว่า “วัฒนธรรมเปอรานากัน” วัฒนธรรมเปอรานากันนอกจากจะได้รับอิทธิพลจากจีนแล้ว ยังได้รับอิทธิพลจากตะวันตกอีกด้วย ได้แก่ โปรตุเกส ฮอลันดา และอังกฤษที่เคยปกครองใน เขตสเตรตส์ เซตเทิลเมนต์ส์ (Straits Settlements)¹¹ เข้ามาหลวมรวมจนเกิดเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และมีความโดดเด่นเฉพาะตัว สื่อก่อมาให้เห็นรูปแบบของ ภาษา ประเพณี อาหาร ข้าวของเครื่องใช้ และรวมไปถึงงานสถาปัตยกรรมต่าง ๆ

3.1 ภาษาบ๊าบ่า มาเลย์

ภาษาบ๊าบ่า มาเลย์ (Bahasa Melayu Baba) เป็นภาษาต้นกำเนิดของเปอรานากัน ซึ่งเป็นภาษาถิ่นของชาวมาเลย์ และพบเห็นได้ในมะละกาและสิงคโปร์ เป็นภาษาที่มีการหยิบยืมภาษาพูดมาจากสำเนียงจีนฮกเกี้ยนและภาษาอังกฤษ จึงทำให้ชาวเปอรานากันมีความคล่องแคล่วในการใช้ภาษาจีน มลายู และอังกฤษ สำหรับการติดต่อค้าขาย ชาวเปอรานากันในมาเลเซียได้รับการสอนภาษามลายูในโรงเรียน แต่ใช้ภาษาถิ่นหรือภาษาจีนกับคนในครอบครัว ดังนั้นชาวเปอรานากันจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของตน แต่ภายหลังคริสต์ศตวรรษที่ 19 ภาษาบ๊าบ่า มาเลย์ ถูกดุดกลืนไปกับวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามา และการแต่งงานข้ามเชื้อสายทำให้สายเลือดเปอรานากันเข้มข้นน้อยลง อีกทั้งสภาพสังคมที่มีการเป็นพลวัตอยู่ตลอด ทำให้ภาษาบ๊าบ่า มาเลย์ ค่อยๆจางหายไปตามกาลเวลา แต่อย่างไรก็ตาม ในงานเขียนของ Boonny Tan กล่าวว่า ภาษาบ๊าบ่า มาเลย์ ยากที่จะหายไป เพราะยังถูกใช้ในโบสถ์ของชาวเปอรานากันสิงคโปร์ กิจกรรมของโบสถ์ คือ ใช้ภาษาบ๊าบ่ามาเลย์ ในการเทศนา มีถึง 7 แห่งด้วยกันในประเทศสิงคโปร์ เช่น

¹¹ เป็นเขตอาณานิคมของอังกฤษ หรือเรียกว่า อาณานิคมช่องแคบ โดยรวมมะละกาเข้าไว้กับปีนังและสิงคโปร์

Kampong Kapor Metgodist Church , Bethesda Katong Church และ Pentecost Methodist Church เป็นต้น อีกทั้งชนรุ่นหลังเห็นคุณค่าและความสำคัญในมรดกทางวัฒนธรรมของตนเอง จึงพยายามรักษาวัฒนธรรมให้คงอยู่สืบไป โดยการจัดตั้งสมาคมชาวเปอรานากัน (Peranakan Association) ในมาเลเซีย¹² สิงคโปร์ และภูเก็ต โดยมีการจัดกิจกรรมประชุมใหญ่ ประจำปีร่วมกัน และหมุนเวียนกัน เป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่ออนุรักษ์ และสืบทอดให้มรดกทางวัฒนธรรมสืบทอดไป นอกจากนี้ประเทศมาเลเซียยังมีพิพิธภัณฑ์เปอรานากัน เพื่อเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ และยังเป็นที่ยึดข้อมูลรวบรวมวัฒนธรรมของชาวเปอรานากันด้วย มี 2 แห่ง คือ The Baba Nyonya Heritage museum ตั้งอยู่ที่ มะละกา และที่จัดตั้งในป็นัง คือ Penang State Museum ส่วน Peranakan Museum ในสิงคโปร์เป็นพิพิธภัณฑ์ที่ครบถ้วนสำหรับการรวบรวมมรดกทางวัฒนธรรมของชาวเปอรานากัน (พรพรรณ ทองตัน, 2558 : 207) เพราะได้มีการนำเสนอภาพรวมทั้งหมดของเปอรานากันในแถบพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการจัดแสดงข้อคิดเห็นและมีมุมมองทางด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมจากบรรดาเปอรานากันเชื้อชาติต่าง ๆ ด้วย ซึ่งเป็นการนำเสนอที่แตกต่างไปจากพิพิธภัณฑ์ทั้ง 2 แห่งที่กล่าวไปข้างต้น ส่วนในพิพิธภัณฑ์เปอรานากันในภูเก็ต ประเทศไทยมีชื่อว่า “สมาคมเพอรานากันไทย (The Thai Peranakan Association)” โดยมีการจัดกิจกรรมที่ชาวต่างชาติให้ความสนใจเป็นอย่างมาก คือ งานวิวาท์บ่าบ่าภูเก็ต (พรพรรณ ทองตัน 2558: 209) เป็นการจัดพิธีแต่งงานบ่าบ่า-ย่าหย่า อย่างครบทุกขั้นตอน เพื่ออนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรมให้ยังคงอยู่ต่อไป

3.2 ประเพณี

ชาวเปอรานากัน ยึดถือประเพณีตามแบบของจีนเป็นหลัก ซึ่งจะฉลองงานเทศกาลต่าง ๆ ตามปฏิทินจันทรคติของชาวจีน เช่น งานเทศกาลขึ้นปีใหม่แบบจีน¹³ เทศกาลเซ็งเม้ง (Ching ming)¹⁴ เป็นต้น ส่วนการประกอบพิธีนั้นจะปรับเปลี่ยนรายละเอียดไปตามสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมตามที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ และประเพณีที่ชาวเปอรานากันให้ความสำคัญมาก มีขั้นตอนการจัดอย่างพิธีพิถัน คือ ประเพณีการแต่งงานของบ่าวสาวบ่าบ่า-ยอนหย่า กล่าวคือ พิธีงานแต่งงานของชาวเปอรานากันเป็น

¹² พบในป็นังและมะละกา

¹³ เทศกาลตรุษจีน

¹⁴ เทศกาลการไหว้บรรพบุรุษของชาวจีน

พิธีที่มีสีสันมาก และใช้เวลาจัดถึง 12 วัน เป็นพิธีที่ค่อนข้างใช้เวลายาวนาน ประกอบด้วยพิธีการสำคัญจำนวนมาก เช่น พิธีหมั้น การส่งบัตรเชิญ การแลกเปลี่ยนของขวัญกับบรรดาญาติๆ พิธีคารวะผู้ใหญ่ พิธีเตรียมเรือนหอ อีกทั้งยังมีการแสดง Dondang Sayang ของนักร้องชาวบ้าบ๋า-ย่าหยา แลกเปลี่ยนบทกวีภาษามลายู เป็นแนวเพลงบัลลาด ที่เกิดขึ้นในมะละกาในช่วงศตวรรษที่ 15 ได้รับอิทธิพลมาจากดนตรีพื้นบ้านโปรตุเกสแบบดั้งเดิมในรูปแบบฟังสบายและมีอารมณ์ขัน พร้อมกับใช้ไวโอลิน Malay rebana (กลองของมาเลเซีย) และ tetawak (ฆ้องของมาเลเซีย) นอกจากนี้พิธีการที่ค่อนข้างมีหลายขั้นตอนแล้ว ยังมีชุดแต่งงานของบ่าวสาวที่ต้องพิถีพิถันเป็นอย่างมาก กล่าวคือ สตรีย่าหยาในอดีตจะลงมือเย็บชุดเอง รวมถึงต้องปักกรองเท้าลูกปัด(Kasut manik)¹⁵ ด้วยตนเอง ข้าวของเครื่องใช้แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

3.2.1. เครื่องแต่งกาย

ในช่วงก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 19 ผู้ชายจะแต่งตัวตามวัฒนธรรมจีน คือ นุ่งกางเกงขายาว และสวมเสื้อแขนยาวเป็นเสื้อคลุมหลวม ใช้ผ้าไหมและซาตินปักเรียกว่า Baju lokchuan คือสวมเสื้อแขนยาวเป็นเสื้อคลุมหลวมและนุ่งกางเกงขายาว ส่วนของผู้หญิงจะมีลักษณะเป็นจีนผสมมลายู กล่าวคือ เครื่องประดับจะมีลักษณะเหมือนของจีนโดยจะเกล้าผมมวยสูงไว้กลางศีรษะและประดับปิ่นปักผม¹⁶ หรือเครื่องประดับรอบมวยผม สวมเสื้อคอปิดแขนยาว ตัวเสื้อยาวคลุมสะโพกและสวมผ้าถุงหรือโสร่ง(Sarong) แต่ในช่วงหลังคริสต์ศตวรรษที่ 19 ได้รับอิทธิพลจากยุโรป ทำให้การแต่งกายของผู้ชายเปลี่ยนไป คือ สวมใส่เสื้อผ้าแบบตะวันตก ส่วนผู้หญิงจะเปลี่ยนมาสวมชุดแบบมลายูเรียกว่า “บายู กูรัง (baju Kurung)” หรือสวมกระโปรงยาวเมื่อออกงานสังคม และสวมเสื้อปกลายดอกเรียกว่า “ยอนยา เคบายา (Nyonya Kebaya)” เป็นเสื้อแขนยาว มีการปักตกแต่งตามชายเสื้อและปกอกแขน ใช้เข็มกลัดสวยงามติดแทนกระดุม

¹⁵ เป็นรองเท้าในสมัยโบราณของสตรีชาวเปอรานากัน คือการนำเอาลูกปัดมาปักบนรองเท้าให้เกิดลวดลายต่างๆ เช่นรูปสัตว์หรือดอกไม้ ต่างๆ รวมไปถึงการปักสลักสีให้มีสีสันสวยงามแบบ mosaic อีกทั้งเป็นงานฝีมือเก่าแก่ของชาวเปอรานากันที่สืบทอดและส่งต่อมารุ่นสู่รุ่น

¹⁶ หนังสือเรื่อง The Suma Oriental ของ Tome Piresเขียนถึงการแต่งกายของสตรีจีน ในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 15 กล่าวคือ จะสวมเครื่องประดับที่ทำมาจากทอง เช่น ปิ่นปักผม กำไลที่เอาไว้ครอบผม

3.2.2. เครื่องถ้วยนนยา (Nyonya Wares)

เป็นเครื่องถ้วยจีนประเภทลงยาสีบนเคลือบกลุ่มหนึ่งที่ปรากฏบริเวณเขตอาณานิคม ซึ่งชาวจีนมาตั้งถิ่นฐาน ทำให้เกิดชื่อเรียก ของเครื่องถ้วยจีน กลุ่ม นี้ อีก อย่างหนึ่งว่า "เครื่องถ้วยจีนชนิดเนื้อกระเบื้องเขตอาณานิคม" (Straits Chinese Porcelain) (ปวิวรรต ธรรมาปรีชากร, 2553:64) จากชื่อก็แสดงให้เห็นแล้วว่ามีความเกี่ยวข้องกับชาวเปอรานากัน และลวดลายบนเครื่องถ้วยจะตกแต่งด้วยสไตล์แบบจีนคลาสสิก เป็นรูปดอกไม้และนกนานาชนิด โดยเฉพาะลายหงส์ท่ามกลางดอกโบตั๋น¹⁷ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของการมีทรัพย์สินสมบัติ ความสงบ ความสวยงาม และความรัก จะพบมากที่สุด จึงถือเป็นสัญลักษณ์ของเครื่องถ้วยนนยาหรือเครื่องถ้วยจีนชนิดเนื้อกระเบื้องบริเวณเขตอาณานิคม ขอบปากของจานหรือชามมักหักเป็นรูปกลีบดอกไม้เล็กๆ ตกแต่งด้วยลายพุทธมงคลแปด อาทิ ธรรมจักร ฉัตร สังข์ ธง แจกัณ ดอกบัว และปลาคู่ สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อและความศรัทธาในพุทธศาสนาหายาน ส่วนกันภาชนะมักประทับเครื่องหมายปีรัชสมัยหรือร้านค้าผู้ผลิตเครื่องถ้วยนนยา สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทลงยาสีบนเคลือบ และประเภทเขียนลายสีน้ำเงินใต้เคลือบหรือที่ว่า "เครื่องลายคราม" โดยทั่วไป เครื่องถ้วยลงยาสีบนเคลือบจะมีราคาแพงกว่าเครื่องลายคราม ถูกตกแต่งอย่างฟุ่มเฟือย เนื่องจากมีขั้นตอนที่พิถีพิถัน จากเครื่องถ้วยสองประเภทนี้ สามารถสะท้อนสังคมชาวเปอรานากันในสมัยก่อนได้ว่า ชาวเปอรานากันมีหลายชนชั้น มีตั้งแต่ชนชั้นสามัญ ไปจนถึงกลุ่มนักธุรกิจร่ำรวย สังเกตได้จากเครื่องถ้วย หากคนสามัญชนธรรมดาอาจจะเลือกใช้เครื่องถ้วยเขียนลายสีน้ำเงินและหากมีเครื่องถ้วยลงยาสีก็เก็บไว้ใช้เฉพาะงานสำคัญ หากเป็น กลุ่มนักธุรกิจ ก็ใช้เครื่องถ้วยลงยาสีและมีลวดลายที่ประณีตสวยงาม

3.3 สถาปัตยกรรม

ลักษณะสถาปัตยกรรมบ้านเรือนของเปอรานากัน เป็นการผสมผสานสถาปัตยกรรมระหว่าง จีน มลายู และตะวันตก บ้านของชาวเปอรานากันที่เป็นต้นกำเนิดวัฒนธรรม สามารถพบเห็นได้ที่ มะละกา ปีนัง และสิงคโปร์แต่ในมะละกาจะเป็นสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ที่สุดมีอายุย้อนไปถึง

¹⁷ เป็นเครื่องถ้วยลวดลายดอกโบตั๋นที่ปรากฏขึ้นในราชวงศ์หมิงสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ และเช่นเดียวกันก็พบลวดลายดอกโบตั๋นที่มีลายเส้นเดียวกันกับราชวงศ์หมิงในเขตสเตอร์ตส์ เซทเทิลเมนต์ซึ่งเป็นเขตอาณานิคมช่องแคบ โดยรวมมะละกาไว้ด้วย ดูรูปเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก

ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 17 บ้านของชาวเปอรานากันจะมี ฉิมแจ้¹⁸ ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมที่ผสมผสานระหว่างตะวันตกและตะวันออก นอกจากนี้ลักษณะภายนอกและโครงสร้างของบ้านเป็นรูปแบบของโปรตุเกส แต่การตกแต่งภายในเป็นรูปแบบของจีนผสมกับตะวันตก และพบเห็นได้ที่พิพิธภัณฑ์ชาวบ้าบ่า-ยอนหย่า (The Baba Nyonya Heritage Museum) ที่มะละกา

ประเทศมาเลเซียในปัจจุบัน นอกจากชาวเปอรานากันที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของราชวงศ์หมิงกับมะละกาก็ยังมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญที่ปรากฏอยู่ในมะละกา คือ สืบจากเจ้าหญิงฮัง ลี โปห์ ที่ได้กล่าวไปข้างต้น ซึ่งในขณะนั้น ได้ประทับอยู่ที่เชิงเขาบุกิตไชน่า (Bukit china) และปรากฏหลักฐานที่มีอายุกว่า 600 ปี คือ บ่อน้ำ “ฮัง ลีโปห์ (บ่อน้ำเจ้าหญิง ฮัน ลี เปา)” หรือ “ลี้ เปาจิง (丽宝井)” เป็นบ่อน้ำที่สุดตื้นสุดไว้ เพื่อให้ประชาชนใช้สอยในชีวิตประจำวัน ชาวมาเลย์ จึงเชื่อว่าบ่อน้ำแห่งนี้เป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ กอปรกับ มีปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในบ่อน้ำแห่งนี้ คือ ไม่ว่าเวลาจะผ่านไปกี่ปี น้ำในบ่อน้ำก็ไม่เคยแห้งเหือดเลยอีกทั้งยังมีสภาพดีอีกด้วย แต่อย่างไรก็ตามตามหลักฐานสำคัญแห่งราชวงศ์หมิง ไม่ได้ปรากฏว่ามีเจ้าหญิงจากเมืองจินเดินทางมาแต่งงานกับสุลต่านที่มะละกา เรื่องนี้อาจเป็นเพียงตำนานที่เล่าขานเท่านั้น อีกทั้งในบริเวณเชิง เขาบุกิตไชน่า (Bukit china)¹⁹ ในบริเวณใกล้เคียงกัน หรือเรียกอีกชื่อว่า เนินเขาของชาวจีน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตเมืองเก่าของมะละกา มีเนินเขาที่เป็นที่รู้จักกันในนาม “เนินเขาซำปอกง” เป็นที่ตั้งของวัดซำปอกง (Sam Po Kong Temple) หรือ ศาลเจ้าซำปอกง ที่สร้างขึ้นเพื่อรำลึกถึงเจิ้งเหอ ที่เดินทางมาเป็นทูตสัมพันธ์ไมตรีระหว่างราชวงศ์หมิงและมะละกา และก่อนจะมาเป็นศาลเจ้าซำปอกง เจิ้งเหอมีบทบาทสำคัญต่อชนรุ่นหลังเป็นอย่างมาก ในความคิดและความทรงจำของชนรุ่นหลัง เจิ้งเหอ เปรียบเสมือนเป็นเทพเจ้าแห่งการเดินทางเรือ อีกทั้งยังเรียก ในเชิงยกย่องว่า ซานเป่ากง ตรงกับสำเนียงจีนแจ้จิวที่เรียกว่า ซำปอกง ถึงแม้เจิ้งเหอจะเป็นมุสลิมแต่ในคติการบูชากราบไหว้ของจีน จะยกย่องเชิดชูให้มีความสำคัญกับคุณูปการของผู้นั้นเป็นสำคัญ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับศาสนาแต่อย่างใด จึงทำให้ปรากฏคติการสร้างศาลบูชาเจิ้งเหอ ทั้งในจีน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ไทย และกัมพูชา ซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมใน

¹⁸ ช่องอากาศที่เจาะไว้กลางตัวบ้านของชาวเปอรานากัน มีความเชื่อว่า เมื่อฝนตกผ่าน ฉิมแจ้ หมายถึงความร่ำรวยอุดมสมบูรณ์ที่ไหลผ่านเข้ามา อีกทั้งฉิมแจ้เป็นลักษณะของบ้านรูปแบบจีน ที่ในสมัยก่อนมักจะปล่อยให้พื้นที่ตรงบ้านบ้านเป็นบริเวณพื้นที่โล่ง

¹⁹ เป็นบริเวณที่ชาวจีนในมะละกาอาศัยอยู่ ก่อนที่ เจิ้งเหอจะเดินทางเข้ามา

รูปแบบ มัสยิด ศาลเจ้า เพื่อบูชาเจิ้งเหอ ในที่นี้จะยกตัวอย่างศาลเจ้าที่ปรากฏเป็นร่องรอยอารยธรรม
ในมาเลเซีย ได้แก่ ศาลเจ้าซานเป่ากง ที่เกาะมะละกา ศาลเจ้าซานเป่ากง เมืองกูชิง รัฐซาราวัก

บทสรุป

จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากหัวข้อทั้งหมดพบว่าสาเหตุที่จีนกับมะละกาติดต่อทำ
ความสัมพันธ์กันนั้น เพราะว่าทั้งสองฝ่ายต่างก็ได้รับผลประโยชน์ ทั้งในเรื่องการปกครอง การค้าต่าง
ๆ กล่าวคือ การที่จีนติดต่อทำความสัมพันธ์กับมะละกาส่วนหนึ่งเป็นเพราะการค้าเป็นสำคัญ
จักรพรรดิฉินเฉิงเห็นว่ามะละกามีผู้นำที่แข็งแกร่ง สามารถควบคุมชาวโอรังลาอูตได้ และมีที่ตั้งที่
เหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางทางการค้าสำคัญคริสต์ศตวรรษที่ 15 ดังนั้นมะละกาจึงเป็นช่องทางที่
ทำให้การค้าของจีนขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว เพราะที่ตั้งของมะละกาตั้งอยู่ในเส้นทางการค้าทางทะเล
ที่สำคัญ ทั้งฝั่งทะเลตะวันตกและทะเลตะวันออก ทำให้พ่อค้าชาวตะวันตกเดินทางเข้ามาค้าขายกับ
จีนได้โดยผ่านที่เมืองท่าแห่งนี้ และในส่วนของมะละกาเอง การที่ติดต่อทำความสัมพันธ์กับจีนนั้น เป็น
เพราะว่า ช่วงที่ปรัมเมศวรก่อตั้งมะละกา สยามได้อ้างว่าตนนั้นเคยปกครองมะละกามาก่อน เนื่องจาก
รัฐที่อยู่ภายใต้การปกครองของสยามตั้งอยู่ทางเหนือของมะละกา สยามจึงอ้างสิทธิในการปกครองมะ
ละกา นอกจากนี้สยามยังไม่พอใจที่ปรัมเมศวรลอบสังหารผู้ปกครองเทมาเส็ก ซึ่งเป็นรัฐในปกครอง
ของสยาม จึงพยายามเข้ามารุกรานมะละกา แต่ด้วยพระปรีชาสามารถของปรัมเมศวร จึงมองหามิตร
ไมตรีที่สามารถคานอำนาจแก่สยามได้ ฉะนั้นจะเป็นใครไปไม่ได้เลยนอกจากจีน อีกทั้งมะละกามี
แนวคิดในการปกครองคล้ายคลึงกับศรีวิชัย ประการแรกคือ การควบคุมชาวโอรังลาอูต (Orang
Laut) และชาวท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เป็นการกระจายอำนาจทางการเมืองแต่อยู่
ภายใต้การปกครองของปรัมเมศวร ประการต่อไป คือมองหาพันธมิตรเพื่อเป็นประโยชน์ทางด้าน
การค้าและการปกครอง เนื่องจากปรัมเมศวร เป็นเจ้าชายที่สืบเชื้อสายมาจากปาเล็มบัง ที่เคย
ปกครองอาณาจักรศรีวิชัย จึงใช้แนวทางเดียวกันเพื่อมาคานอำนาจ ประกอบกับ จักรพรรดิฉินทราบ
พอดีว่า บัดนี้มะละกามีผู้ปกครองใหม่แล้ว จึงส่งขุนนางหยิ่นซิงไปมอบราชโองการ และปรัมเมศวรจึง
ถือโอกาสขอเข้าเฝ้าจักรพรรดิฉินพร้อมกับคณะทูตที่เดินทางไปเยือน อีกทั้งนโยบายกองเรือสมุทร
ยাত্রาภายใต้นโยบายการค้าของจีน ทำให้มะละกากับจีนมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมมากขึ้น
จากการเดินทางของกองเรือที่แวะไปยังมะละกาหลายครั้ง นำเครื่องราชบรรณาการที่สมเกียรติไป

มอบให้ และเมื่อคราวที่ปรวเมศวรเยือนจีนก็ได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดีจากจักรพรรดิ อีกทั้งจักรพรรดิยังคอยตักเตือนสยามเพื่อไม่ให้มารุกรานมะละกาอยู่เสมอ จากความสัมพันธ์ดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นมุมมองของแต่ละฝ่ายว่าความสัมพันธ์นี้เปรียบเสมือนบ้านที่เมืองน้องกว่าได้ กล่าวคือมะละกากับจีนไม่เคยขัดแย้งกันในทางด้านใดเลยไม่ว่าจะเป็นเรื่องการค้าหรือการเมืองต่าง ๆ ต่างฝ่ายต่างเอื้อประโยชน์ให้กันและกันอย่างเห็นได้ชัด

การที่มะละกาเจริญเติบโตและเป็นศูนย์กลางทางการค้าที่สำคัญทำให้เกิดการดึงดูดจากพ่อค้าต่างชาติมากมาย ทั้งจีน อินเดีย พ่อค้าอาหรับ และชาวตะวันตก หลังไหลเข้ามาในมะละกาเป็นจำนวนมากจึงก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างหญิงสาวชาวท้องถิ่นกับชาวต่างชาติ ทั้งยังมีตำนานเล่าขานที่เกี่ยวกับชาวเปอรานากันอีกด้วย กล่าวคือ ในปี ค.ศ.1459 จักรพรรดิจีนได้ให้เจ้าหญิงฮัง ลี โปห์ (Hang Li Po) ซึ่งเป็นพระราชธิดาเดินทางมายังเมืองมะละกา เพื่อแต่งงานกับสุลต่านมัจซุร์ ชาห์ (Mansur Shah) หลังจากนั้น ทำให้ชาวจีนอพยพย้ายถิ่นฐานมาตั้งรกรากที่มะละกามากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวจีนฮกเกี้ยน (Hokkien) แล้วนำไปสู่การแต่งงานข้ามเชื้อชาติ จึงทำให้เกิด ชาวสายเลือดลูกผสมระหว่างพ่อชาวจีนและแม่ชาวท้องถิ่น เป็นจุดกำเนิดของชาวเปอรานากัน (Peranakan) อีกทั้งยังแบ่งชาวเปอรานากันตามเชื้อชาติผสมได้เป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มชาวจีนเปอรานากัน (Peranakan Chinese) กลุ่มชาวอาหรับเปอรานากัน (Peranakan Arabs) กลุ่มชาวดัตช์เปอรานากัน (Peranakan Dutch) และกลุ่มชาวอินเดียเปอรานากัน (Peranakan Indians) แต่ด้วยกลุ่มชาวจีนเปอรานากันเป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่และมีบทบาทสำคัญในสังคมทำให้คำว่า “เปอรานากัน” ถูกใช้อ้างถึงเฉพาะกลุ่มชาวจีนเปอรานากันเท่านั้น ดังนั้นจึงทำให้เกิดวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ตามมา ทั้ง ภาษา ประเพณี การแต่งกาย สถาปัตยกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

ดังกล่าวไปข้างต้นว่าเจิ้งเหอเป็นตัวละครสำคัญในความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับมะละกา ยังได้ทิ้งร่องรอยไว้ให้คนรุ่นหลังได้เคารพกราบไหว้และบูชา เพราะคนรุ่นหลังถือคติว่าเจิ้งเหอ เป็นเทพเจ้าแห่งการเดินเรือ ดังนั้นจึงมีการสร้างวัด ศาลเจ้า มัสยิดต่าง ๆ เพื่อรำลึกถึงคุณูปการของเจิ้งเหอ เช่น ศาลเจ้าซานเปากง ที่เกาะมะละกา ประเทศมาเลเซีย สร้างขึ้นเพื่อระลึกถึงเจิ้งเหอ ที่ได้เดินทางมายังมะละกาและก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างมะละกากับจีนในสมัยราชวงศ์หมิง และข้าๆศาลเจ้ายังมี บ่อน้ำฮัง ลี โปห์ เชื่อว่า บ่อน้ำแห่งนี้ขุดขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ แม้ว่าเวลาจะผ่านมานานก็ตาม แต่ น้ำในบ่อน้ำที่ชาวมลายูเชื่อว่าเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ยังมีคุณภาพดีจนมาถึงทุกวันนี้ ซึ่งให้เห็นว่าจีนมีความสำคัญต่อการก่อตั้งมะละกาเป็นอย่างมาก เพราะมีแม้กระทั่งตำนานเจ้าหญิงจีนที่มาแต่งงานกับ

สุดด้าน ซึ่งไม่มีหลักฐานยืนยันที่ชัดเจน อีกทั้งยังยกย่องเชิดชูเจิ้งเหอ เสมือนเป็นที่พึงทางจิตใจอีกด้วย

รายการอ้างอิง

หนังสือและเอกสารตีพิมพ์ภาษาไทย

วีระชัย โชคมุกดา. (2559). 7 มหาจักรพรรดิจีน ประวัติศาสตร์ปฐมบุรุษ ผู้สร้างจักรวรรดิ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ยิปซี.

กรมศิลปากร. (2558). จากนานามาเลรัฐสุมาตราเอเชียและสิงคโปร์ในปัจจุบัน . พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

ปรีวัฒน์ จันท. (2547). เจิ้งเหอ แม่ทัพชั้นที่ “ซำปอกง” . พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

บาร์บารา วัตสัน อันดายา และ ลีโอนาร์ด วาย อันดายา. (2549). พรรณี ฉัตรพลรักษ์และคณะ. (แปล). ประวัติศาสตร์มาเลเซีย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.

สืบแสง พรหมบุญ. (2553). เหตุเกิดในราชวงศ์หมิง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ชวนอ่าน.

สืบแสง พรหมบุญ. (2555). เจิ้งเหอ ซำปอกงและอุซาคเนย์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มติชน.

เจต เวฟ. (2005). เจิ้งเหอกับการทูตแบบสัมพันธ์ไมตรีหรือเพื่อกดขี่บีฑา. ทรงยศ แวหวงส์ (แปล). เอกสารประกอบสัมมนาวิชาการเรื่อง 30 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน 600 ปีซำปอกง/เจิ้งเหอกับอยุธยาและอุซาคเนย์เอกสารหมายเลข 5, วันที่ 25 พฤศจิกายน 2548

โครงการวิจัยปริทรรศน์ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ม.ป.ป.). เลียงใต้. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในสายตาจีนและตะวันตก. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภะ.

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ. (2557). การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมบนเส้นทางการค้าทางทะเล. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดอินสตูดิโอ. อาสา

ทองธรรมชาติ. ที่มาและพัฒนาการของลายดอกโบตั๋นในงานศิลปกรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.

นิรมล นิมะ. (2551). จีนกับโลกมลายู. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา: ห้างหุ้นส่วนจำกัดหาดใหญ่กราฟฟิค.

ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2550). รากเหง้าอิทธิพลการเมืองจีนในอุซาคเนย์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมเนศ พริน ตั้ง เซ็นเตอร์ จำกัด. ธันวาคม 2550.

เอน.เจ.ไรอัน. (2526). ปรกาศทอง สิริสุข. (แปล). การสร้างชาติมาเลเซียและสิงคโปร์.

พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา. (2559). **หมิงสี่ลู่-ซิงสี่ลู่ บันทึกเรื่องจริงแห่งราชวงศ์หมิง และซิงฯ**. พิมพ์ครั้งที่1: มติชน.

ศิวาวุฒม์ ชัยเชาวรินทร์. **การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของโปตุเกสและฮอลันดาในมะละกา คริสต์ศตวรรษที่16-17**. การค้นคว้าอิสระปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2557.

จันทร์ฉาย ภัคธิดคม. **บทบาทของจีนต่อกิจการโลก**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง .2521.

หม่าฮวน. **การเดินทางสำรวจดินแดนโพ้นทะเล(อิงหย่าเซ่งลั่น)**. สุพรรณณี กาญจนรัชชิตติ. (แปล). เอกสารประกอบสัมมนาวิชาการเรื่อง 30 ปีความสัมพันธ์ไทย-จีน 600 ปี ชำปอกง/ เจิ้งเหอกับอยุธยาและอุษาคเนย์เอกสารหมายเลข1,วันที่ 25 พฤศจิกายน 2548

เว็บไซต์ภาษาไทย

พุมรี อรรถเสถียร(2557). **เปอรานากัน (Peranakan) สายเลือดดลูกผสม** . สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2562, จากเว็บไซต์ <https://www.tci-haijo.org/index.php/>

อติยศ สรรคบุรานุรักษ์ และศศิณีภูษิต สรรคบุรานุรักษ์(2561). **เปอรานากัน : ย่าหย่า-บ๊าบ่า มรดกทางวัฒนธรรมสายเลือดลูกผสมมลายู-จีน** สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2562,จากเว็บไซต์ <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal>

หนังสือและเอกสารภาษาอังกฤษ

Southeast Asiain the Ming Shi-lu. (2005). Translated by Geoff Wade.Accessed October 24.Available from <http://epress.nus.edu.sg/msl/>

Tome Pires. (1944). **The Suma Oriental**. Translated and edited by Cortesao, A. London: Hakluyt Society.

Sejarah Melayu ‘Malay Annals’ (1983). Translated by C. C. Brown with a new introduction by R. Roolvink. Kuala Lumpur: Oxford University Press.

Bonny Tan.(2009). **Reframing Singapore : Textualising the Baba Identity: Insights**

into the Making of a Bibliography : Amsterdam University Press.

เว็บไซต์ภาษาอังกฤษ

Unesco(2016). **Dondang Sayang**. Retrieved February 21,2020 ,from

<https://ich.unesco.org/en/RL/dondang-sayang-01410>

ภาคผนวก

ภาพที่ 1 Kampong Kapor Methodist Church

ที่มา: http://www.okoguide.com/object.php?id_prod=8133&id_

ภาพที่ 2 Bethesda Katong Church

ที่มา: <https://www.flickr.com/photos/rich-tan/5334694165>

ภาพที่ 3 Bethesda Katong Church

ที่มา: <http://singaporechurchbuildings.blogspot.com/2014/02/p>

ภาพที่ 4 TheBaba Nyonya Heritage museum, Melaka

ที่มา: <https://www.pinterest.com/pin/91760911136783676/>

ภาพที่ 5 Penang State Museum, Penang Malaysia

ที่มา: <https://th.tripadvisor.com/LocationPhotoDirectLink-g660694->

ภาพที่ 6 Peranakan Museum, Singapore

ที่มา: <https://finance.yahoo.com/news/singapore-peranakan-museum-philatelic->

ภาพที่ 7 ภาพงานวิวาห์بابา-ย่าหย่า ปีพ.ศ.2562 ที่จังหวัดภูเก็ต
ที่มา: <https://www.facebook.com/pg/Phuketbabawedding>

ภาพที่ 8 ภาพงานวิวาห์بابา-ย่าหย่า ปีพ.ศ.2562 ที่จังหวัดภูเก็ต
ที่มา: <https://www.facebook.com/pg/Phuketbabawedding>

ภาพที่ 9 การแสดง Dondang Sayang ของบ้านย่าหยา

ที่มา: <https://ich.unesco.org/en/RL/dondang-sayang-01410>

ภาพที่ 10 เครื่องแต่งกายเพศชายของชาวเปอรานากัน ก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 19
เรียกว่า Baju lokchuan

ที่มา: <https://babanyonyaculture.wordpress.com/2016/08/14/embroider>

ภาพที่ 11 การแต่งกายของสตรีชาวเปอรานากัน

ที่มา: <http://yukichinyeekooncontextualpractice.blogspot.com/2014>

ภาพที่ 12 ภาพลายดอกโบตั๋นจากภาชนะเครื่องรัก รัชสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ ค.ศ. 1403-1424

ที่มา: http://www.thapra.lib.su.ac.th/thesis/showthesis_th.asp?id

ภาพที่ 13 เครื่องถ้วยนยาของชาวเปอรานากัน ในเขตสตรีตส์เซตเทิลเมนต์
ที่ปรากฏลายดอกโบตั๋นจากรัชสมัยจักรพรรดิหย่งเล่อ
ที่มา: https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/july_sep_10

ภาพที่ 14 ลักษณะของฉิมแจ้ ของบ้านชาวเปอรานากัน
ที่มา: <https://www.iurban.in.th/review/peranakanfood/>

ภาพที่ 15 ป่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ฮัง ลี โปห์ ที่มะละกา

ที่มา: <https://www.facebook.com/FahroongS/videos/774798229351926>

ภาพที่ 16 ภายในป่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ฮัง ลี โปห์ ที่มะละกา

ที่มา: <https://www.facebook.com/FahroongS/videos/774798229351926>

ภาพที่ 17 วัดชำปอก (Sam Po Kong Temple) ที่มะละกา

ที่มา: <https://www.fenixinn.com/travel-info/local-attractions/>